

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zakaj nimajo kmetijska predavanja uspehov

Z dežele smo prejeli naslednji dopis:

V zadnji «Domovini» beremo mnogo o tem predmetu v članku «Boljšega pouka in zgledov je treba». Pisec članka ima prav. Predvsem je odvisno največ od predavatelja samega, ali bo njegovo predavanje rodilo vidne uspehe ali ne. Predavatelj mora biti, če že ne izvrsten, pa vsaj dober govornik. Na kmeta napravi gladek govor predavatelja najboljši vtis. Govornik mora biti poljuden in preprost v svojih izrazih. Večina predavateljev se v kmetijskih zadevah le pread poslužuje previsokih izrazov in tujih besed, ki niso razumljive preprostemu kmetickemu ljudstvu. Tako bo morda mogoče govoriti čez 30 let, ko bo večina našega kmetiskega ljudstva že o vsem več ali manj poučena.

Danes je baš gori omenjeno glavni vzrok, da poslušalci že kar med predavanjem zapuščajo predavalnico, ker v svoji preprostosti ne razumejo predavateljev. Predavatelj pa se mora tudi kolikor le mogoče ozirati na krajevne potrebe. Poznati mora dobro kraj in okolico, kjer predava, ter poznati duševno razpoloženje ljudi v kraju, kjer ima predavanje. Govornik, ki je skoro tuj ljudstvu, ne bo žel uspehov. Pisec navedenega članka navaja nekega odličnega predavatelja na bivšem Štajerskem, ki je žel sijajne uspehe. Tak predavatelj je bil na bivšem Kraskem tudi pokojni ravnatelj Kmetijske družbe Gustav Pirc. Bil je poljuden in preprost v svojem predavanju. Vse ga je rado poslušalo. Če upoštevamo še tedanje enostavne kmetijske raz-

mere, ki so bile še vse slabše kakor danes, je dosegel naravnost občudovanja vredne uspehe v kmetijstvu.

Seveda, po vsakem predavanju o vzornem kmetijstvu še ni zahtevati kar čez noč zgledega kmetovanja v kraju. Kakor vsaka stvar le polagoma napreduje, tako je tudi s kmetijstvom, ki se le počasi dviga, a dviga se le, v enem kraju hitreje, drugod počasneje.

Velika zavora hitrejšega napredovanja v kmetijstvu je tudi ta, da naše kmetije obstoje večinoma iz manjših posestev. Tak siromašnejši posestnik kmet se pa, da laže preživi svojo družino in še kaj dene na stran, le prerad oprime poleg kmetije še kakšnega drugega posla, zlasti obrti in prekupčevanja. Pa tudi med večjimi kmeti se dobe taki. Vsi ti se potem navadno bolj posvetijo temu drugemu poklicu kakor svojemu pravemu, kmetijstvu. Tedaj tudi v tem tiči velik vzrok, da naše kmetijstvo ne napreduje tako, kakor bi bilo želeti in bi bilo v dobro kmetu. Mestoma, seveda, tudi najboljše besede nič ne zaležejo, ker so ljudje zaradi zaostalosti le preveč starokopitni. Tam je pač treba postopati še spetneje in, seveda, vztrajno.

Pomisliiti je pa tudi, da je glede na pismenost med našim ljudstvom v bodočnosti pričakovati hitrejšega napredka v kmetijstvu tudi pri nas. Trdno smo uverjeni, da bomo v doglednem času z lahkoto dosegli dežele, ki so danes v kmetijstvu daleč pred nami.

dva kmeta, da sta morala za dva vagona vina plačati precej visoko tlakarino, za katero jima pa Kene ni dal nobenega potrdila. Urek je tedaj povzročil preiskavo, ki je takoj dognala velike nerednosti v Kenetovih knjigah.

Ko mu je začela voda teči v grlo, je Kene nagovarjal takratnega cestnega mojstra Franca Gričarja, ki mu je bil slepo vdan, h krivemu pričevanju. Sam mu je narekoval v zapisnik, da je dal kot gerent navoziti na ceste za 99.263 Din gramoza več, kakor ga je bilo prvotno vključnega. Toda, ko so bil zaslišani vozniki, ki jih je Kene navedel, da so vozili to večjo množino gramoza, so vsi povedali resnico, da niso nič vozili in da si je torej Kene vse navedbe sam izmislil.

Še en lep čin je Kene zagešil s tem, da je ženo svojega prijatelja Alojza Rihlja, ki se je zaradi raznih dejanj nahajal v zaporu, nagovarjal h krivemu pričevanju. Hoteč se maščevati nad Urekom, je prigovarjal Tereziji Rihljevi, naj pred sodiščem po potrebi pod prisego navede, da jo je Urek nekoč hotel posiliti. Ta grdobija pa se Kenetu ni obnesla, ker je žena pred sodiščem sama preklicala to obrekovanje in povedala, da jo je k izmišljeni izjavi nagovoril Kene.

Pred sodniki je Kene navzlic očitnim dokazom le deloma priznal krivdo, večinoma pa se je izgovarjal, da je trpel na duševni potrtosti.

Priče so v glavnem potrdile vse tiste podatke, ki jih je vestno zbral že preiskovalni sodnik. Posebno usodno za Keneta je bilo neko pismo, ki ga je nekoč pisal celjskemu odvetniku dr. Ogrizku in je v njem skesano priznal svojo krivdo ter določno navedel, da je pomeverjeni denar porabil na svojih političnih shodih in sestankih ter pri neki zgrešeni kupčiji. V pismu je tožil, da je pečanje s politikom zelo nevhvaležen posel... To važno pismo je sicer iz sodnih aktov na nepojasnjen način izginilo, toda preiskovalni sodnik je bil po svoji previdnosti vendar že dal nekoč prepisati.

Ko je bilo dokazovanje zaključeno, se je senat treh sodnikov podal k posvetovanju, ki je trajalo skoro poldrugo uro. Nato je predsednik dr. Bavdek razglasil naslednjo sodbo:

Obtoženi Franc Kene je obsojen zaradi zločinstva utaje in prevare ter zaradi napeljevanja Terezije Rihljeve h krivemu pričevanju na tri leta težke ječe in na štiri leta izgube častnih pravic. V kazni se mu všteje 11 mesecev preiskovalnega zapora.

Sleparstva bivšega gerenta Keneta

Za poneverjenih 220.000 Din tri leta težke ječe

Posestnik Franc Kene iz Globokega pri Brežicah je po štajerskem Posavju in po vsem Bizeljskem dobro znan mož, saj je svoj čas veljal za silno vnetega političnega agitatorja. Bil je nekaj let tudi gerent brežiškega okrajnega zastopa in je v tem svojstvu zagešil razna sleparstva, zaradi katerih je prišel 5. marca 1926. pred celjsko poroto.

Obtožnica mu je takrat očitala, da je poneveril najmanj 160.000 Din na tako imenovani tlakarini. Proti vsemu pričakovanju pa je bil Kene takrat oproščen, ker je sedem porotnikov glasovalo proti krivdi in le pet zanj. Po tej oprostitvi bi bil torej Kene lahko mirno živel dalje in živ krst mu ne bi smel očitati niti, kar je črnega za nohtom. Toda Kenetu žilica ni dala miru in je v ponovnem svojstvu gerenta brežiškega okrajnega zastopa zagešil taka dejanja, da je prišel pred pol leta vnovič v kazensko preiskavo. Okrožno sodišče je lani 13. decembra dovolilo obnoveitev prvega kazenskega postopanja ter je oprostilno sodbo porotnega sodišča razveljavilo.

Medtem, ko se je Kene nahajal v preiskovalnem zaporu, je državni tožitelj zbral gradivo celih 32 strani s strojem tipkane obtožnice in Kene je prišel 20. t. m. vnovič pred sodnike. Razprava je trajala dva dni ter je po vsej Slove-
niji vzbudila ogromno pozornost.

Kaj je zagešil Kene?

V času od 1. aprila 1922. do 1. februarja 1925. je kot gerent okrajnega zastopa pobiral nabrano tlakarino od pobiralca v Brežicah kakor tudi od pobiralca v Vidmu. Denar je enostavno dajal v svoj žep, v uradne knjige pa zapisoval napačne zneske, na kar je posamezne liste še kar iztrgal iz knjig. Prisvojil si je tako najmanj 160.000 Din, ki jih je seveda tudi zapravil. Razen tega je izvršil kot gerent še neke druge potvorbne in si je prisvojil 53.815 Din.

Njegova sleparstva je prvi razkril globoški župan Ivan Urek. Njemu sta se namreč pritožila

Važni ukrepi Kmetijske družbe

Od Kmetijske družbe smo prejeli naslednji dopis:

Kmetijska družba je v zadnji dobi izvedla več sklepov glavnega odbora v zaščito kmetijskih interesov. Tako je uredila prošnjo za carine prost uvoz plugov, kar je finančno ministrstvo po priporočilu kmetijskega ministra dovolilo in objavilo dotično odredbo v «Službenih Novinah» od 5. t. m. Carine prost uvoz plugov je dovoljen do 30. septembra t. l. Ponovno je zahtevala od generalne direkcije carin carine prost uvoz grašice za seme, ki jo pri nas pridelujejo za krmo

živini. Tudi tej želji je bilo ugodeno z zadnjo odredbo finančnega ministra.

Zaprosila je carine prost uvoz ali vsaj za znižanje carine pri uvozu modre galice in žvepla, ker je to glede na današnjo krizo nujno potrebno. Ministrski svet je znižal uvozno carino na žveplo za polovico, glede galice se bo pa pozneje obravnavalo. V svrhu pospeševanja sadjarstva je družba poslala prometnemu ministru prošnjo za zopetno dovoljenje brzovozne in brezplačne določiljatve sadnega drevja, kakor je bilo to že pred dvema leti v veljavi.

Nadalje je družba zaprosila bansko upravo Dravske banovine, da ponovno uvede akcijo za pridelovanje travnega semena potom domačega kmetijstva, kakor jo je družba že pred štirimi leti započela. Če bi naši kmetovalci pridelovali potrebno travno seme doma, bi si naša država prihranila milijone, ki grede danes za to seme v inozemstvo, razen tega pa bi tudi naši kmetijstvo našlo nov vir dohodkov.

V nekaterih krajih po deželi se je nova šolska odredba, ki predpisuje celodnevni šolski pouk, izkazala neprimerna za kmetijstvo, zato je družba na podlagi sklepov glavnega odbora zaprosila bansko upravo, naj predvsem na dvorazrednicah po deželi, kjer se izkaže za to potreba, ostane star način pouka v veljavi. S tem bi bila dana možnost, da se kmetski otroci uporabljajo za varstvo mlade dece, nadalje za pašnjo živine in za manjša kmetijska dela, ki jih ti lahko opravljajo.

Ker se pri zavarovalnici zoper nezgode ponavljajo primeri, da kmet posestnik, če ga doleti nezgoda pri stroju, ne dobi odškodnine, četrta plačuje redno zavarovalnico, je Kmetijska družba ponovno zaprosila zavarovalnico, naj spremeni tozadevna določila, ki ne odgovarjajo našim kmetijskim razmeram.

Oddelek za davke v finančnem ministrstvu je 16. januarja t. l. izdal finančnim direktorijem navodilo, v katerem tolmači čl. 68. zakona o državnih trošarinah tako, da morajo posestniki vinograde od vina, ki ga prenesejo iz vinograda v svoje stanovanje, ki ne leži v občini, kjer imajo svoj vinograd, plačati državno oblastno trošarino, četudi jim to vino služi za domačo vporabo. S tem nepravilnim tolmačenjem zakona bodo hudo udarjeni naši vinogradniki, ki imajo svoje vinograde večinoma v sosednjih ali pa v oddaljenih občinah. Zato je Kmetijska družba takoj, ko je zvedela za to novo navodilo, vložila odločen protest proti temu tolmačenju zakona, ki žene naše vinogradništvo v še večjo krizo, nego se že danes nahaja.

Posebno važni sta dve resoluciji, ki jih je glavni odbor sprejel v svoji zadnji odborovi seji. Prva se tiče revizije carinskega zakona. V fi-

nančnem ministrstvu pripravlja poseben osek revizijo carinskega zakona, ki se naj prilagodi današnjim spremenjenim gospodarskim razmeram v državi. V dosežanju carinskega zakonu so bile carinske postavke tako določene, da so obremenjevale kmetijstvo, ščitile pa industrijo. Zaradi visokih uvoznih carin mora kmet drago plačevati vse kmetijske potrebščine za svoj obrat, medtem ko so cene pridelkom tako nizke, da ne krijejo niti pridelovalnih stroškov. To je tudi eden najglavnejših povodov za današnjo kmetijsko krizo, ki ograža celotno gospodarsko stanje države. Kmetijska družba je ponovno zahtevala spremembo carinskih postavk, toda, žal, večinoma brezuspešno. Na svoji zadnji seji je odbor sklenil resolucijo, ki odločno zahteva od vseh merodajnih krogov, naj se pri reviziji carinske tarife vpoštevajo ponovno že izražene želje kmetijstva in se dopusti carine prost uvoz vseh tistih kmetijskih potrebščin, ki jih naše kmetijstvo rabi za izboljšanje in povečanje svojih pridelkov. Današnjo kmetijsko krizo je mogoče ozdraviti samo s tem, da se kmetu omogoči cenejša produkcija. Od tega je odvisna tudi konkurenčna zmožnost naše države na inozemskem trgu in obenem tudi aktivnost ali pasivnost državne trgovinske bilance. Če si bo kmetijstvo pomagalo na noge in če bo kmet lahko izhajal s svojimi dohodki, tedaj bo zagotovljen tudi obstoj in razvoj domače industrije, obrti in trgovine. Kmetski stan v naši državi ni samo producent, ki da državi največ dohodkov, ampak istočasno tudi največji konsument vseh industrijskih in obrtnih izdelkov. To

je treba predvsem poudarjati in vpoštevati pri reviziji carinske tarife.

Druga važna resolucija se tiče določil finančnega zakona, ki omejuje pravično obremenitev industrije na škodo kmetijstva v podeželskih občinah. V Dravski banovini imamo mnogo občin, v katerih sta razvita industrija in obrt. Po prejšnjem finančnem zakonu so bile občine upravičene naložiti občinske doklade na industrijska podjetja in delniške družbe v enaki višini kakor na zemljarino. Po določbah novega finančnega zakona pa smejo znašati te doklade na navedena podjetja največ do 25% davčnega predpisa, do čim se doklade na zemljarino poljubno lahko zvišajo. Posledica te določbe je, da plačujejo industrijska podjetja v občinske blagajne le malo doklad, nasprotno so pa kmetije obremenjene z visokimi bremenmi. Tako se godijo primeri, da plačuje bogato industrijsko podjetje komaj 25% doklade, revni kmetje pa do 300% pa tudi še več za svojo zemljarino. Dejansko so v industrijskih krajih občinski izdatki določeni večinoma v namene industrije in njenega delavstva. Tako se morajo popravljati ceste, zidati šole, pokopališča in drugo, ker vse to uporabljajo industrija in njeni delavci. Potrebna je tudi marsikatera druga naprava, ki služi predvsem industrijskim namenom, brez katere bi kmetijstvo prav lahko izhajalo. Tako obremenjenje kmetijstva v korist industrije se mora odpraviti, zato je glavni odbor sklenil naprositi vsa merodajna oblastva, naj v bodočem finančnem zakonu to določilo črtajo.

Jugoslovensko kazensko pravo

Preden preidemo s prihodnjo številko «Domovine» na opazovanje določb za posamezna najbolj pogosta kazniva dejanja, si oglejmo danes še nekaj poslednjih važnejših predpisov iz splošnega dela jugoslovenskega kazenskega zakonika.

Umobolnost in podobno.

Dejali smo že, da se odmerja kazen storilcu po stopnji njegove kaznive odgovornosti. Potemtakem ni kaznivosti tam, kjer ni kazenske od-

govornosti. Kazensko pa ni odgovoren navadno oni, ki ni vračunljiv; to je oni, ki ob času, ko je storil dejanje, ni mogel pojmovati narave in pomena svojega dejanja ali po tem pojmovanju ravnati zbog duševnega razstroja ali skrajne zavesti ali duševne nerazvitosti ali slabomnosti.

Za «duševni razstroj» smatramo vse vrste pravih duševnih bolezni kakor tudi vsa nestalna motenja duševnega delovanja. «Skaljena zavest» pomeni popolno nezavest in znatno motenje za-

GUSTAV STRNIŠA:

Francozi in rokovnjači

(Dalje.)

Ko se je tisti dan proti večeru oglasil Mahne na Strmolskem gradu in prosil graščaka, naj ga vzame za hlapca, se mu je graščak samo smejal:

«Fant, vseč si mi, toda prav zaupati ti pa ne morem! Poznam ljudi in življenje. Na tebi vidim zdravo silo, a ne pravega veselja do dela!»

«Ne vem, kako to mislite, grajski gospod», je ugovarjal Mahne.

«I, tako! Tvoj obraz je zagorel, tvoje roke so delovne, tvoje telo je krepko in vendar vitko. Nekaj ti pa vendarle manjka. Praviš, da si iz Šenturške gore. Če bi bil res od tam doma, bi imel težko hribovsko hojo, kakor jo imajo vsi, ki domujejo na hribih. Ti pa hodiš lahkotno kakor kakšna mestna gospodična. Pa reci, če ni res!»

«I, seveda, seveda, grajski gospod! Glejte te resnice mi pa še nihče ni razodel. Vidite, vsak me smatra za kmeta, in to sem tudi, lahko mi verjamete!» je trdil Mahne.

«Le srečno hodi! Jaz te pač ne potrebujem. Da boš pa vedel, da je strmolski graščak prijatelj vseh dobrih in poštenih ljudi, naj te pa postrežejo v kuhinji. Dostojno si napravljen in kar zal junak si. Na nekoga me spominjaš, pa sam ne vem na koga» je premišljeval graščak.

«E, grajski gospod! Vi ste pa res pravi modreži! Vse vam povem prav in po pravici. Jaz sem rokovnjač Mahne. Podoben sem pa svojemu rajnkemu stricu, ki je bil vaš oskrbnik in vas ni nikoli pozabil. Kesneje je pričel točiti vinsko kislico. Pa tudi sam se je vedno bolj kislo držal, saj je imel tako hudo žensko, da se je skoro vse treslo pred njo. Velika je bila in krepka, hodila je

pa kakor cesarski huzar po vasi,» je odvrnil mladenič.

«Vidiš ga, vidiš! Torej ti si? Pa rokovnjač si. Strela božja! Pa vendar nisi nameraval pri meni vlomiti?»

«Kam pa mislite, grajski gospod? Vam bi si ne upal niti lasu skriviti, tako vam povem! Pa tudi kdo drugi bi ne smel položiti roke na vas! Gorje, če bi jaz to vedel! Poglejte, kako je vse čudno na svetu! Vsi vemo, da ste največji prijatelj naših sovražnikov Francozo, vendar vas vsi spoštujemo. Vidite, gospod! To je tisto! Dobrota in poštenost je tisto, ki vas ščiti, bolj kakor vse drugo! E, tudi rokovnjači bi morda ne postali taki razbojniki, če bi poznali na svetu več poštenih in pravičnih ljudi! Pa kaj? Smo pač vsi skupaj samo ljudje in vsi se motimo! Tako je vedno trdil ranjki Krajček, ki je bil moder človek.»

«Zakaj pa potem postopaš okoli našega gradu?» je polzvedoval graščak.

«I, i, i, saj sem vam vendar dejal, da bi rad postal vaš hlapec. Pa me niste marali.»

«Ali si se že preobjedel rokovnjaške pečenke, ki smrdi po vislicah? Za koliko časa pa hočeš postati moj hlapec? Povej mi no! Ali ne veš, da so francoski oficirji moji stalni gostje? Ali se ne bojiš, da bi ti lepega dne ne obesil par francoskih vojakov na vrat?»

«Čemu bi se bal? Mahnetovemu ne boste storili zlega! Pa tudi drugemu ne, če postne vaš služabnik! Sicer pa, če ima človek sam pošteno srce, veruje tudi v poštenje svojega bližnjega, čeprav že vidi, da se je zmotil. Vem torej, če bi me vzeli v službo, da bi me samo poskušali napeljati na pravo pot. Sicer pa še nisem predaleč zabredel, kajti še nikomur nisem storil zlega!»

«Ti si pa kar premehak za rokovnjače! Ne vem, kako boš kaj oral z njimi,» je dejal strmolski graščak pol v šali, pol v resnici.

«A oral? O, oral bom pa med rokovnjači prav lahko! Kar verujte mi! Sicer pa, močen sem ko bik in spreten ko mačka! Kaj hočete še več? Ne preteparam se rad in po nepotrebnem. Revežem ne kradem, rad pa kaj vzamem bogatinom, samo če blizu morem! Če je pa treba izvesti kaj posebnega, sem pa vedno jaz med prvimi, se vsaj ne dolgočasim! Ne vem, zakaj se tako često dolgočasim,» je rekel rokovnjač.

«Kmečki sin si in ostaneš! Ali ne veš, da si izdal domačo zemljo? Ali ne slišiš grude, ki pri-tajeno kriči, kadar greš čez polje? Ali ne vpije nad teboj vsaka črna kepa: Zakaj si me pustil? Čemu me zanemarjaš? Jaz, zemlja, te zaman kličem.»

«Menda bo res tako! Jaz pa želim, da bi se vse okrenilo. Pričel bom delati.»

«Danes ti ne morem dati dela. Če pa prideš kesneje, postaneš lahko naš kosec. Polagoma se bo že kaj dobilo. Za pridnega je vedno prostor pri delu, pa tudi pri mizi. Lenuha pa nikjer ne morejo trpeti!» je zaključil graščak.

Mahne je odšel v kuhinjo, kjer si je privezal dušo s kosom kruha in latvico kislega mleka.

Tedaj je prišla v kuhinjo Uršika. Fant se je kar premaknil, ko jo je zagledal. Vedel, da je lepa. Da je pa taka, si ni mogel misliti.

Ko je odhajal, mu je bilo žal, da jo je prišel poledat. «Zakaj sem lezel v graščino? Takoj čutim, da se mi je vrezala v srce. Pa prav globoko je segla s svojim pogledom! Ta pogled je svetlejši ko meč tistega arhangela, ki gori kakor božja zarja nad gorami!» je govoril mladenič sam zase, ko je zamišljen korakal proti Cerkljam.

vesti. Vzrok tega duševnega stanja so na primer alkoholna zastrupljenja, božjast, halucinacije in sanje. Pri «duševni nerazvitosti ali slaboumnosti» je vseeno, ali je ona prirojena ali je nastopila šele po rojstvu, vseeno, ali je povzročena po boleznih ali pa je posledica telesnega nedostataka. Zlasti spada sem gluhonemost in idiotizem (bebavost).

Zelo pogosto je slišati na kazenskih razpravah naših sodišč besedo

silobran,

ki jo najraje uporabljajo naši žalostni junaki noža in krepelca. Obtoženec, ki se zagovarja zaradi poškodbe, ki jo je prizadel s tem, da je v pretepu pehnil svojega tovariša z nožem ali ga oplazil z ročico, običajno misli, da bo kar naenkrat kazensko neodgovoren, če izjavi s silnim poudarkom, da je storil dejanje v silobranu, dasiravno je navadno že na dlani ležeče, da sploh ni mogel biti podan silobran. Tako je dejal pri neki razpravi kmetski fant Lojze, da je zabodel Janeza iz sosedne vasi v silobranu. Na vprašanje sodnika, kaj mu je Janez prav za prav hotel, da se je obtoženec začutil v silobranu, je Lojze odgovoril: «Srečala sva se, pa me je tako grdo izpod čela pogledal, da nisem mogel prenesti tega zaničujočega pogleda...» Hvala lepa, če bi bil silobran to, kakor ga je razumel Lojze!

Zakon pravi, da dejanje, storjeno v silobranu, ni protipravno. Silobran pa je ona obramba, ki je potrebna, da odvrne kdo od sebe ali od koga drugega istočasen protipraven napad. Moram biti torej jaz sam ali kdo drug napaden, da smem še istočasno, ko se napad vrši, zavrniti ali odbiti nekaznovano ta napad. Braniti pa se smem le takrat, če je napad protipraven. Če me orožnik aretira, jaz pa se branim iti z njim ter me hoče zato s silo spraviti v zapor, se temu napadu ne smem niti najmanj protiviti, kaj šele ga odbiti, ker ne gre v tem primeru za protipraven napad.

Če storilec prekorači meje obrambe, mu sme sodišče kazni po svobodni oceni omiliti. Ni ga pa kaznovati, če stori to prekoračenje zbog hude razdraženosti, prepasti ali strahu.

Poskus.

Kdor je izvršilec naklepnega kaznivega dejanja začel, a ga ni dovršil, se kaznuje zaradi poskusa pri zločinstvih vedno, pri prestopkih pa samo, če zakon to izrecno predpisuje. Zaradi poskusa se sme kaznovati storilec mileje kot zaradi izvršenega dejanja.

Zaradi poskusa se storilec ne kaznuje, če je prostovoljno odstopil od izvršitve ali če je prostovoljno odvrnil posledico, ki bi nastopila z izvršitvijo kaznivega dejanja, preden je zvedel, da je njegov dejanje razkrito.

Nasova in pomoč.

Kdor drugega naklepoma zavede ali nasnuje, da stori kaznivo dejanje, se kaznuje, kakor bi ga sam storil.

Kdor poskuša drugega naklepoma zavesti ali nasnovati, da bi storil zločinstvo, se kaznuje zaradi takega poskusa mileje.

Kdor drugemu naklepoma pomore, storiti kaznivo dejanje, se sme kaznovati mileje.

Zastaranje.

Pravica do preganjanja kaznivih dejanj zastara (prva vrsta zastaranja):

čez dvajset let pri zločinstvih, za katera je predpisana smrtna kazen ali dosmrtna robija,

čez petnajst let pri zločinstvih, za katera je predpisana kazen na prostosti do dvajsetih let,

čez deset let pri ostalih zločinstvih,

čez pet let pri prestopkih, za katere je predpisan strogi zapor ali zapor, daljši od enega leta,

čez dve leti pri vseh ostalih prestopkih.

Poleg zastaranja do preganjanja kaznivih dejanj pa pozna naš jugoslovenski kazenski zakonik še tudi zastaranje pravice do izvršitve kazni. (Druga vrsta zastaranja.) Pripeti se namreč lahko, da je kdo že pravomočno obsojen, pa iz kakršnegakoli razloga ne nastopi svoje kazni. Ta pravica do izvršitve kazni zastara:

pri smrtni kazni in dosmrtni robiji čez pet in dvajset let,

pri robiji ali zatočenju, ki sta daljša od desetih let, čez dvajset let,

pri robiji ali zatočenju do desetih let čez petnajst let,

Ko je Uštin tako sedel in pozval z nogama, je nenadoma potrkal Mahne še na okno.

«Kdo pa rogovili okoli moje hiše in mi ne da miru?» se je zadržal padar in stegnil svoj suhi dolgi vrat proti zaprašenemu oknu. Videl ni ničesar. Zunaj je že zavladal večer.

«Ded! Odprite vendar!» je zaglušeno odjeknilo po koči in tenko udarilo na gluha ušesa starca.

Uštin se je spustil s stola in se splazil globoko sklonjen k vežnim vratom.

Starec je nekaj mrmral, potem je nekako plašno segel z desnico po zapahu in ga mahoma odbil, da je odletel nazaj.

Vrata so se hrešče odprla. Pred Uštinom je stal mladi Mahne, ki mu je prijazno molil svojo desnico.

«Bog me varuj vsega greha! Komaj sem te spoznal. Glas imaš pa šibek kakor otrok. Drugič zavpij, da te bo res kaj slišati! Kaj pa počenjaš danes v Cerkljah? Zdaj bo že kmalu čas počitka, ti pa rogoviliš tod okoli,» je hitel starec.

«Bodite no sitni! Malo obiskat sem vas prišel. Ali me mar niste nič veselji? Svojega vnuka se vendar vsak ded razveseli! Vi se pa držite, kakor bi vas kdo z jesihom napojil. Bodite no malo manj pustii? je dejal vnuk in vrgel svoj klobuk na razmetano starčevo posteljo. Pogledal je po primernem sedežu. Ker se je starec vsedel nazaj na svoj stol, se Mahne ni dolgo pomišljal. Kakor blisk se je vrgel na starčevo posteljo, kjer je obsejal. Postelja je nejevoljno zaškripala.

«Usmili se me! Ne bodi tak! Nikar mi ne polomi moje uboge postelje! Kar zaječala je sirota, tako divje si se pognal nanjo!» je zajavkal starec.

«Ded! Če ste tako slab mizar, da sebi napravite tako posteljo, je pa kar žalostno! Še krsto si tako napravite, da vas bodo pogrebci med

pri strogem zaporu in zaporu, ki je daljši od enega leta, čez pet let,

pri vsaki drugi kazni čez dve leti.

Tu gre le za glavne kazni, ne pa za stranske kazni, ki sta — kakor smo že razložili — izguba častnih pravic in izguba službe.

V obeh gornjih primerih pa se zastaranje lahko prekine, na primer če sodišče obdolženca povabi na zaslišanje ali če ga pozove, da pride nastopit kazni. Z vsako tako prekinitvijo prične teči zastaranje znova. Vendar pa zastara pravica, preganjati kaznivo dejanje, oziroma pravica, izvršiti kazni v vsakem primeru, če mine dvakrat toliko časa, kolikor ga zahteva zakon, da zastara pravica, preganjati to dejanje, oziroma izvršiti to kazni. (Tretja vrsta zastaranja.) (Dalje prih.)

in varuje ne samo belo temveč tudi barvano perilo. Pa tudi za volno in svilo je idealno sredstvo za pranje

In tako se je pojavil tisto soboto naš znanec v Cerkljah.

Ko je prišel v vas, je hitel kar na nasprotno stran, kjer je prebival njegov ded, stari čudak Uštin, ki je kahal kmetom zdravilne rože. Zdravil je ljudi in tudi živino. Marsikateremu konju ali kravici je pomagal, če ne živeti, pa urneje poginiti. Imel je pač svoje mnenje.

«Nihče se ne sme predolgo mučiti na svetu, ne žival, ne človek!» je običajno dejal. Kdor je pošteno bolan, mu mora pomagati pošteno zdravilo, če mu pa to ne pomaga, je izgubljen in najraje naredi prostor drugemu! Kaj se bo onegavil po svetu okoli!» Tako je rad dejal starec. Če ni pomagalo zdravilo, je pa dal kaj močnejšega, ki je gotovo pomagalo, da se ni bolnik dolgo mučil po svetu.

K temu padarju se je napotil Mahne.

Krepko je udaril po vratih, ki so bila vedno zapahnjena. Nihče se ni oglasil.

Mahne je stopil k priprtemu oknu.

Zagledal je sredi sobe starca, ki je sedel na stolcu belih las in neobrit, skrivljen kakor rogovila. Stolec je bil tako visok, da so starčeve noge na njem kar pozvnanjale. Noge so bile šibke, otroške, obute v težke škornje iz debele kravine. Ko je starec pozval z nogami, so škornji kar škripali in skozi cevi spuščali sopeče glasove kakor počen meh. Starčev pogled je počival na mrtvi podlasci, ki je ležala na tleh v železni pasti.

Godrnjal je sam se seboj. Zavijal je ozke, škrlaste oči in se jezil, da se je ujela v past neumna podlascica, namesto lisice, ki si jo je želel. Zmanjkalo mu je namreč lisičje masti, pa tudi kožuh mu je dišal. Stari Uštin je pa menda imel že svoj poseben duh, katerega so se lisice kar bale. Vsi ljudje so vedeli, da polovi baš on največ lisic v vsem okraju.

potjo kar na lepem izgubili in vas lovili na pogrebu!» se je šalil mladenič.

«Kaj boš onegavil! Sam veš, da že deset let ne morem delati. Ampak padar sem pa še vedno in ljudje pravijo, da vedno boljši, da veš! E, prezgodaj sem rojen, tako ti povem! Če bi prišel kesneje na svet, Bog sam ve, kakšen učenjak bi bil iz mene! Tako pa, kaj hočemo! Siva glava, siva pamet in težke noge!» je tožil starec.

«Kaj boste jadikovali! Raje kaj novega povejte!» je rekel Mahne.

«Kaj ti bom jaz pravil, saj ne poznam več drugega, kakor svojo hosto. Pa vsako leto bolj gluhi postajam. Menda bi ne slišal, če bi streljali v bližini francoski topovi.»

Starec je trenutek pomolčal. Nato se je nagnil k fantu in mu skrivnostno pomežiknil ter poltiho dejal:

«Ti, Jože ali se boš napravil enkrat nevidnega tule pred menoj? Vem, da to lahko storiš, samo če hočeš! Saj sem zadnjič čul, da si pravi rokovanjač!»

«Kdo vam je pa to natvezel? Jaz da sem rokovanjač?» se je delal začudenega Mahne.

Starec se je vnel:

«Ne potvarjaj se! To ti ne bo prav nič pomagalo! Tudi jaz, tvoj ded, marsikaj vem. Sklepati znam kakor vsak pameten človek. Poslušaj torej! Doma te ni tam na Kokri, da bi si s poštenim delom služil svoj kruh v domači občini, čeprav samo kakor hlapec. Tudi drugje nikjer ne delaš. Vsi tvoji rojaki so prepričani, da si rokovanjač. Kako se pa sicer moreš tako dostojno oblačiti? Brez dela ni jela, fantič moj! Kokričani te nimajo brez vzroka na piki. Kaj misliš?»

«Kaj naj pa mislim? Nevidnega se pač ne morem napraviti, če prav še tako želite! Če pa hočete že kar posili, da sem res rokovanjač. naj

Politični pregled

Francoska vladna kriza je bila zaključena prej, kakor je bilo sicer pričakovati. Spočetka je kazalo, da bo sestavil novo vlado zopet bivši ministrski predsednik Tardieu, ki je dosegel za Francijo tako lepe uspehe v Haagu in Londonu. Možu pa so se politiki, ki so ga zadnjič tako nepričakovano vrgli, tako zamerili, da je odločno odklonil sestavo vlade. Prav tako ni sprejel sestave nove vlade stari predsednik Poincare. Tako je končno prišel na vrsto mladi

socialni radikalist Chautemps, ki je vlado hitro sestavil.

V njegovi vladi je od vseh najpomembnejši državnik Briand, ki je obdržal zunanje ministrstvo. Nova vlada je že izdelala svoj program, ki ga bo prečitala zbornica v torek. V zunanji politiki hoče nadaljevati s smernicami prejšnjih vlad, v notranji izvesti postopen izbris kazni in kazenskih posledic političnim krivcem, v finančni pa znižati davke ter porabiti proračunske prebitke za razna javna dela. Sklenila pa je tudi, izvesti delavsko zavarovanje, ki je v Franciji še v dokaj otroških povojih. Kako bo sprejela zbornica novo vlado, še ni gotovo. Na vsak način pa se bo morala Chautempsova vlada zelo boriti za svoj obstoj in pristati na marsikatero popuščanje, če ne bo hotela slediti kaj kmalu Tardieujevi vladi.

V Ženevi je zborovala

konferenca za carinsko premirje, ki pa ni nič kaj prida uspela.

Pokazalo se je ob tej priliki, da smo še daleč od kake zveze evropskih držav in da skrbi vsaka država predvsem za svoje lastne koristi, kar je tudi razumljivo. Pri tej priliki so zastopniki malih agrarnih držav opozorili velike industrijske države, da so njihove pritožbe proti carinski politiki malih držav povsem neosnovane. Dočim industrijske države uvažajo iz Amerike ceneno ameriško žito ter z visokimi carinami onemogočajo uvoz kmetijskih pridelkov iz malih držav, pa zahtevajo od teh, da bi kupovale od njih njihove

izdelke in ne ameriških, ki so cenejši in mnogokrat še boljše vrste.

Londonška konferenca za pomorsko razorožitev je še vedno na mrtvi točki.

Nekateri bolj črnogledi poznavalci razmer že napovedujejo, da bo konferenca v kratkem odgojena, kar bi bilo vsekakor slabo znamenje za miroljubnost držav, o kateri se sicer danes toliko govori.

V Berlinu so zelo slovesno sprejeli avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schobra,

ki se je razgovarjal z nemškimi državniki o sklenitvi nemško-avstrijske trgovinske pogodbe ter je baje obenem poskusil opraviti tudi neka naročila, ki jih je sprejel v Rimu od Mussolinija. **Govori se celo o ustanovitvi nove trozveze med Avstrijo, Italijo in Nemčijo.**

Na vsak način pa je ta obisk okrepil stare prijateljske odnose med Berlinom in Dunajem ter utrdil v nemškem narodu zavest skupnosti.

V Bolgariji se pripravlja sprememba vlade,

ki pa je bila zaenkrat odgojena, ker so potekla vsa pogajanja med predsednikom vlade Ljapčevam in Cankovim brezuspešno. Oba vztrajata namreč na tem, da bi bila v novi vladi predsednika.

Na Japonskem so imeli državnozborske volitve,

ki so prinesle absolutno večino vladni stranki. Opozicija je vendar dokaj močna. Splošno pa so presenetili rezultati delavske stranke, ki je pričakovala, da bo dobila dosti več glasov, kakor jih je.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PROTI TEŽKIM PORODOM PRI KRAVAH.

Težki porodi niso le neprijetni, ampak tudi nevarni. Vzroki težkim porodom so pa različni. Včasih so vzrok premočno razvita telesa po kakih težkih plemenjakih, včasih tudi slabo razvite krave itd. Proti takim vzrokom se je težko borovati. Dogajajo se pa težki porodi tudi pri dobro raščenih živalih. Sam sem bil svoj čas na nekem češkem veleposestvu pri številnih porodih, pri katerih je bilo treba zmeraj po več oseb, da so pomagali z vsemi silami mladiču na dan.

Proti težkim porodom take vrste si pa lahko pomagamo. V takih primerih je iskati vzrok navadno v nezadostnem gibanju brejih živali ali v neprimernem krmiljenju ali pa v obeh teh nedostatih skupaj.

Živali, ki stoje leto in dan v hlevu, trpijo navadno zaradi težkih porodov, dočim so porodi pri

pašnih živalih večinoma lažji. Če nimamo pašne prilike, moramo brejim kravam vsaj to nuditi, da se pri napenjanju zadostno izprehodijo. V tem pogledu ravnajo tisti naši živinorejci popolnoma napačno, ki pri izključno hlevski reji svoje živali tudi v hlevu napajajo, namesto da bi jih vsaj pri napajanju ven gonili. Take živali nimajo prav nobene prilike, da bi se na prostem gibale, kakor bi bilo edino prav. Pri taki nenaravni reji ni nič čudnega, da trpijo krave na težkih porodih.

Posebno močno pa vpliva na porode tudi ves način krmiljenja; v tem pogledu si pa lahko pomagamo in si moramo pomagati. Kakor uče točna opazovanja in dosedanje izkušnje, nam pravilno rejene živali veliko lažje porode. Za pravilno rejo je pa treba, da dobe živali v krmi zadosti beljakovin, torej zadosti močne krme, kakor jo imamo na primer v detelji in v močnih krmilih ali pa na dobri paši. Dobra paša ima zadosti beljakovin za breje živali, v hlevu pa moramo zanje skrbeti z

pa bo po vaše! Pa recimo, da sem. Zdaj pa pravim najprej samo tole: Obiskat vas ni prišel rokovnjač, temveč vaš vnuk, ki vas prav lepo po domače vpraša, ali imate zanj kaj za med zobe. Lačen sem, da bi kar volka požrl!»

Starec je odkimal:

«Ničesar nimam, prav ničesar ne, ljubček moj! Revež sem! Res sem revček, veruj mi! Pa še kakšen revež sem! Tak, da se Bogu usmili! Ampak tamle blizu v krčmi, veš, tam imajo pa vsega več kakor dovolj! Sobotni večer je nocoj in vem, da imajo že za jutri vse pripravljeno. Iz krčme ti pa prav rad prinesem vse, kar želiš! Prav iz srca rad! Bom pa tudi jaz malo deležen tiste dobrote, kajne? Prav rad ti pomagam pri jedi! Star sem, ampak jem pa še zmerom lahko in kaj pečenega je kakor nalašč zame! Kar pomladi me! Vem, da imaš denar! Torej kar denar sem! Prinesem ti rad, jesti ti pa tudi rad pomagam. Kaj pa hočeš še več? Ti seži samo po denarce, pa bomo dobili jedi in pijače, kolikor sam hočeš. Pa kako dobro bo vse to! Ho, ho, ho, kar želodec mi že trepetá same nestrpnosti!»

Mahne je pokimal. Vrgel je na mizo nekaj denarja. Smejalo se je starcu, ki je pograbil denar z rokami, suhimi in zakrivljenimi, kakor bi hlastnila po mizi ujeđa. Urno, kakor bi nihče ne pričakoval, se je vrgel Uštin skozi vrata v noč.

Rokovnjač je ostal sam. Ozrl se je po sobi, kjer je ležalo vse razmetano. Po policah so povsod ždele same rože in različne suhe rastline.

V mračnem kotu so čepele stare jaselce, ki jih Uštin ni nikoli razdril. Od samega prahu so bile kakor plesnive, prav kakor bi bile po tleh namesto mahu položene sive skalice.

Jože je pristopil k jasecam.

Pričel jih je ogledovati. Spomnil se je svojega nežnega detinstva. Še otrok je bil, ko je prihajal

k dedu gledat te jaselce. Kako lepe so bile! Uštin je prebival tedaj še v Kokri, kjer je pridno mizaril, čeprav je imel že takrat šest križev. Jaselce je starec sam naredil. Izrezljal je pastirce iz lesa in jih lepo pobarval, da so bili kakor živi.

Že tedaj je ded lazil po kokriških gozdih ob prostem času in trgjal zdravilne rože. Kesneje je opustil mizarstvo. Pritisnila je visoka starost. Preselil se je v majhno kočó semkaj, kjer je bil rojen.

Rokovnjač je z nekim otroškim zanimanjem opazoval pastirce. Ogledal si je vsakega posebej in se ga spomnil. Bilo mu je, kakor da bi se mahoma znašel med svojimi otroškimi znanci. Iz tega prahu se je pojavljala pred njim srečna doba otroških let. Da, da, to so bili njegovi mladi znanci, vedno isti, vedno neizpremenjeni pristni pastirci, ki jih že dolgo ni videl.

Mahne je opazil na robu jasele sivega pastirca, ki se je prevrnil. Na njegovih ramah je počivala ovčica z dvignjeno glavico, kakor bi nekoga iskala, da bi dvignil njo in utrujenega pastirca, ki je raje padel, kakor bi jo izpustil.

Hotel je pastirca pobrati. Stegnil je desnico in ga dvignil. Pri tem je čutil pod njim nekaj mrzlega in glakega. Segel je v mah.

Baš tedaj so se odprla vrata. Ded se je vrnil.

«Kaj pa brškaš tam okoli? je nejevoljno zagodrnjal starec.

«I, vaših zakladov pač ne iščem, ker jih menda še sami nimate! Pobrál sem pastirca, ki je ležal na mahu. Pri tem sem pa nekaj našel.»

«Kaj si našel, povej!» je hlastnil starec.

«I tole stekleničico. Zakaj jo pa skrivate v mah? Pa kar nedolžnega lesenega pastirja ste našli za varuha. On pa ni maral čuvati vaše skrivnosti in vas je raje izdal. Padel je nad ste-

kleničico. Pobrál sem ga in jo našel,» je razlagal Jože.

«Glej ga, glej ga, firbca firbčnega! Kaj te pa to boli? Ali mi ne daš takoj stekleničice nazaj. Ti grdu ti!» se je zadržal Uštin.

«Povejte mi ded, kaj je v stekleničici. Vedeti hočem! Nihče ne bo zvedel od mene!» je poizvedoval fant.

«Ničesar ti ne povem, prav ničesar ne! Zakaj pa stikaš po moji hiši kakor po kakšni gmajni? Ti nesreča rokovnjaška ti! Ne pravijo vam zastonj, da se kuga božja, še hujši ste, da še mnogo hujši!» je kričal starec.

«Ha, ha, ha! Zakaj pa taka jeza? Le mirno se pomeniva, preljubi moj ded! Prav zelo radi me nikoli niste imeli. Lahko bi se malo pobrigali zame! Morda ste tudi vi malo krivi, da sem to, kar sem. No pa pustiva tisto!» Mladenč je nato mirno pristopil k starcu, ga ostro pogledal in dejal skozi stisnjena usta:

«Ded, takoj mi povejte, kaj je v stekleničici! Sicer vas posadim na stol, vas zvežem, vam odprem z nožem usta in vam vse skupaj zlijem v grlo, pa če vam takoj odpade glava!»

Uštin ga je plašno pogledal.

Mahnetovo lice je bilo blede. Gledal je preteče in ostro.

«Res je rokovnjač, pa še eden onih najhujših mora biti! To so vragi, s katerimi ne maram česeni zobati! Pa če je ta vražji Jože desetkrat moj vnuk, je šlo starcu skozi možgane.

(Dalje prihodnjč.)

PO VSEJ SLOVENIJI GRE GLAS: LE "DOMOVINA" JE ZA NAS!

deteljo in močnimi krmili. Če pa morajo breje živati živeti ob prazni, slamnati krmil, potem so porodi po navadi težki. Take krme živati tudi več porabijo, da nadomeste in naberejo zadosti beljakovnatih snovi, dočim potrebujejo manj krme, ki je beljakovnat in zaradi tega dosti tečna.

Skrbimo zaradi tega, da bodo dobivale breje krave vsaj zadnjih šest tednov pred porodom dosti tečno krmo, da bodo porodi lahki. Dobro rejene živati imajo v tem času več telesne moči za porode. Razen tega se tudi bolj pripravijo za bodočo mlečnost.

IZBOLJŠAVE V ŽIVINOREJI NA MALEM POSESTVU.

Neštetokrat se je že poudarjalo, da je živinoreja naša glavna panoga, in sicer povsod, tudi po vinskih krajih. Ti dohodki, ki jih imamo od živinoreje, se dajo pa še povsod dvigniti. Eden glavnih pogojev pa je, da izboljšamo našo kravjerejo, ki je vir tudi drugim izboljšavam in ki daje v zvezi z mlekarstvom in prašičjerejo lahko največ dohodkov.

Dobro vnovčevanje mleka je pa glavni pogoj za izboljšanje kravjereje. Zato je važno, da skušamo to vnovčevanje mleka doseči ali z dobro urejeno mlekarno ali pa s pomočjo prašičjereje, ali pa tudi po obeh potih skupaj.

Kjer so razmere ugodne za kravjerejo in mlekarstvo, se je tega predvsem poprijeti in je dati taki reji prednost pred rejo volov, ki nam po vseh dosedanjih izkušnjah ne nudi potrebnih pogojev za napredek. Po volovskih krajih je namreč najmanj zanimanja za ustaljenje kravjereje in za bikorejo, zato pa največ za sejme in prekupčijo. Od sejmov pa imamo kot živinorejci razne neugodnosti in nobenega izdatnega napredka. Zato je naša najnujnejša naloga, da se povsod, kjerkoli so razmere ugodne za kravjerejo in mlekarstvo, obračamo k reji molznih krav in da jih kot mali posestniki uporabljamo obenem tudi za delo. Na ta način nam kravjereja največ prinaša.

Seveda je skrbeti obenem za dobro vnovčevanje mleka in je snovati v ta namen potrebne zadržane mlekarnice. Če bi se sveže mleko ne moglo uspešno vnovčevati, ga je predelavati v maslo ali pa sir, tako kakor delajo po drugih krajih. Z boljšim vnovčevanjem mleka se bo kravjereja sama po sebi dvignila, z njo vred pa tudi vse drugo, zlasti reja plemenjakov in telet in naposled sploh vsa reja plemenske živine. Nič manj pa tudi prašičjereja, če bo dobivala iz mlekarn razne mlekarske odpadke.

Uspešna kravjereja je danes mogoča le ob ugodnih pogojih krmljenja in rednega napajanja. Vode in dobre krme ne sme manjkati, da pridemo do pravega cilja. Nasprotno je pa reja volov še zmeraj upravičena, če manjka teh pogojev, kajti laže prenese vol nekoliko pomanjkanja kakor pa dobra molzna krava, ki je povrh tega breja in jo rabimo tudi še za vprego. Ravno tako je reja volov še dalje potrebna, kjer imamo daljše vožnje in bolj težko zemljo za obdelovanje. O tej stvari se je že večkrat pisalo in kakor je vse to vprašanje danes važno in nujno, se vendar nič ne stori. Tudi z merodajnih mest bi se mo-

rala ta zadeva obravnavati, ker je za nadaljnji razvoj naše živinoreje največjega pomena. Reja volov naj se omeji le na kraje, ki so za to rejo poklicani, povsod drugod naj se pa z vsemi močmi pospešuje reja molznih krav v zvezi z mlekarstvom in prašičjerejo. Ta nam obeta še največ uspeha za izboljšanje gospodarstva na našem malem posestvu.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu so bile naslednje nespremenjene povprečne cene za kilogram žive teže: voli I. 10 Din, voli II. 9 Din, voli III. 8 Din, debele krave 5-50 do 7 Din, krave klobasarice 3 do 4-50 Din, teleta 14 do 15 Din. Podražila so se edino teleta, in sicer povprečno za 1 Din pri kilogramu.

ŽITO. Razpolženje zadnjih dni na domačih tržiščih nespremenjeno, dočim so v Ameriki cene popustile. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali 24. t. m. (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenico, baško, po 260 do 270 Din; moko «0» po 415 do 420 Din; tur-

Lepši zobje
SARGOV
KALODONT

Kaj mi je povedal stric Jože o čarovnicah

Nekega dne mi je stric Jože iz Hriba povedal naslednjo zanimivo zgodbo:

«Kakor ti je znano, Edvard, sem preživel jaz mnogo let v Ameriki. Tam sem se seznanil s starim sivolasim Ribničanom. Postala sva najboljša prijatelja. On mi je vse zaupal in tudi jaz nisem imel skrivnosti pred njim. Govorila sva o vsem mogočem in tudi o čarovnicah sva razpravljala. Nekoč sem ga vprašal: «Ali veruješ v čarovnice, Luka?»

«Verujem», je odgovoril resno.

Dolgo je molčal in zamišljeno strmel pred sebe. Hipoma se je obrnil k meni in rekel: «Ali ti je znano, da imam čarovnico za ženo?»

Nato mi je začel pripovedovati:

«Znano, ti je, Jože, da sem jaz prehodil mnogo sveta in marsikaj doživel. Hodil sem tudi drvarit na Hrvaško. Mnogo sem zaslužil, a ves denar sem redno pošiljal domov svoji izvoljenki Lenki. Bila je lepa deklica in ljubil sem jo, da bi dal življenje zanjo. Da je čarovnica, tega si niti v sanjah nisem mislil. Dognal sem pa to takole:

Prišel sem nekoč na Hrvaškem v samotno krčmo. Naročil sem si vina, katero mi je prinesla sama krčmarica. Bila je še mlada ženska, poskočna, živahna in lepa. Vsedla se je k meni ter me pričela izpraševati o tem in onem. Zapletla sva se v živahen razgovor. Kmalu sva se dobro razumela z veselo vdovo. Ženska je gostilno zaprla in mene odvedla v svojo sobo, kjer sva pila, se šalila in smejala vso noč.

Takole že proti jutru je bilo, ko me je brhka krčmarica začela izpraševati, odkod prihajam, kje prebivam. Imela me je za domačina, kajti hrvaško sem govoril kakor rojen Zagrebčan. Razložil sem ji, da sem Slovenec iz Ribnice na Kranjskem.

«A, od tam ste?» se je začudila krčmarica. «Torej vam je Ribnica znana?» sem vprašal. «Kajpada vem za Ribnico na Kranjskem. Kako bi ne vedela, saj se skoro vsako noč nahajam v Šmarčevem borštu nad Ribnico.

Debelo sem jo pogledal in rekel:

«Vsako noč prihajate v Šmarčev boršt nad Ribnico? To je nemogoče. Tja se ne pride tako hitro. Daleč je!»

«Meni ne», je odgovorila resno. «Brezovo metlo zajezdím, namažem se s čarobnim mazilom, pa sem tam, kakor bi trenil.»

Zdaj šele se mi je posvetilo v glavi. Skočil sem na noge, se prekrizal in zajecjal: «Vi ste čarovnica!»

«Čarovnica,» je priznala odkritosrčno, «a tega ne smeš nikomur povedati, sicer gorje ti!»

Obljubil sem ji, da bom molčal kakor grob. Tedaj me je vdova mahoma objela, me potegnila k sebi in mi šepnila nežno:

«Glej, Luka, rada te imam. Naravnost zaljubila sem se v tebe. Bodi moj mož. Vsako tvojo željo sem pripravljena izpolniti. Ako želiš, te nocoj vzamem s seboj na Kranjsko k shodu čarovnic.»

Udeležiti se čarovniških ceremonij, me ni veselilo, zato sem ponudbo odklonil. Pač pa sem začel nagovarjati žensko, naj mi pove, katera ženščina iz Ribnice spada k čarovnicam. Toda vražja krčmarica mi dolgo ni hotela ničesar zaupati. Slednjic reče:

«Naj bo, hočem ugoditi tvoji radovednosti. Toda le eno čarovnico ti hočem izdati. Ali poznaš Lenko iz Ribnice?»

«Seveda jo poznam. Lenka je moja ljubica.»

Krčmarica se je vražje nasmejela in odgovorila: «Zala deklica je ta Lenka; z njo sva najboljši prijateljici. Vsako noč sva skupaj v Šmarčevem borštu nad Ribnico.»

Prebledel sem in zastokal: «Torej je tudi Lenka čarovnica?»

«Ona je čarovnica», odgovori vdova hladnokrvno. «Torej, Luka, zdaj izbiraj med njo in menoj. Hočeš biti moj mož?»

Moja žalost in jeza je bila brezmejna. Ogorčeno sem pljunil krčmarici pred noge ter naglo zapustil gostilno. Skoro sem zblaznel zaradi misli, da je moja ljubljena Lenka čarovnica. Bil sem tako jezen nanjo, da bi jo ubil na mestu, ako bi mi tedaj prišla pred oči.

Hotel sem si iztrgati z srca njeno podobo, pozabiti nanjo, a ni mi bilo mogoče. Dekle me je tako zelo začaralo, da ga nisem mogel pozabiti. Vrnil sem se v domovino ter se poročil z Lenko.

Ostala pa je še nadalje čarovnica. Vsako tretjo noč me je pustila samega. Ko sem se zbudil, ni bilo Lenke poleg mene.

Delal sem se, kakor da se ne brigam za njeno početje. Pustil sem jo, naj počne kar hoče. Potuhnil sem se ter se kazal ravnodušnega, kakor da ne vidim ničesar in ničesar ne vem.

Tri leta sva živela skupaj. Ženo sem začel sovražiti, od dne do dne sem jo bolj črtil. Slednjic mi ni bilo več obstanka pri njej. Nekega dne sem pobral svoj denar, zapustil hišo in ni me bilo več nazaj. Odpeljal sem se čez morje v Ameriko. Slabo živim tu, vendar se ne bom nikdar več vrnil v domovino k ženi čarovnici.»

«To mi je pripovedoval stari Luka», je zaključil stric Jože. «Torej, Edvard, kaj rečeš na to?»

Moral sem se smejeti.

«Oni stari Ribničan je pač bil malo udarjen in zmešan, saj čarovnic ni!» sem mu ugovarjal. Stric Jože je vzkipeł:

«Ti si neveren Tomaž, Edvard! Da bi te brcnila koklja!» je zaklical in jezno udaril po mizi.

šiceo, baško, času primerno suho, po 157-50 do 160 Din; je č m e n, baškif, po 170 do 175 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56-20 do 56-40 Din;
24. t. m. v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 798-28 do 801-28 Din;
100 madžarskih pengov za 991-50 do 994-50 Din;
100 italijanskih lir za 296-40 do 298-40 Din;
1 dolar za 56-60 do 56-80 Din;
100 francoskih frankov za 221-22 do 223-22 Din;
100 češkoslovaških kron za 167-77 do 168-57 Din.

Sejmi

3. marca: Gornji Tuhinj, Vransko, Oplotnica, Sv. Lenart pri Št. Ilju.

4. marca: Petrovče.

6. marca: Mengeš, Velenje, Sv. Peter pod Svetimi gorami.

8. marca: Vuzenica, Pilštanj.

Kratke vesti

— Podružnica Kmetijske d. uže v Novem mestu sprejema priglasbe za galico do 10. marca. Člani, ki žele dobro galico, naj se gotovo do tega časa prigrasijo pri g. Baniču v skladišču podružnice (nasproti gostilni g. Košaka). Za vsak kilogram galice se položi ta dva dinarja. Kakor je razvidno iz razglašene v «Kmetovalcu», cena še ni končno veljavno določena, vendar je gotovo, da ne bo višja od lanskega leta. Priglasite se torej vsi pravočasno do 10. marca, ker zapoznelec ne bo mogoče vpoštevati.

— Opozorilo vinogradnikom in vinskim trgovcem. Ker sta oblastna kmetijska referata v Mariboru in Ljubljani zaradi razdelitve kraljevine na banovine ukinjena, izdaja predpisane certifikate glede izvora vina, ki se izvažajo iz Dravske banovine v češkoslovaško republiko, od sedaj naprej kmetijski oddelek kraljevske banske Dravske banovine v Ljubljani, Gosposka ulica 15.

DOPISI

KRANJ. (Smrtna kosa.) Te dni je preminula pri nas menda najstarejša trgovska sotrudnica v Sloveniji Polonca Zupančeva. Lepa udeležba na njeni zadnji poti je pričala, kako je bila pokojnica priljubljena med mestnim prebivalstvom. Blag ji spomin!

TRŽIČ. Predzadnjo soboto je doživel Tržič redek praznik blagoslovljenja cerkvenih zvonov za eerkev sv. Andreja. Med vojno so bili pobrali Avstrijci tudi iz tega zvonika bronaste zvonove. Vojaška uprava je pustila le mali zvon navček, ki je dobil med vojno družico v obliki kosa železne tračnice, ki je s svojim ubitim glasom pomagala malemu zvonu, kadar je bilo potrebno. Potem, ko so se nabavili zvonovi že za farno in vse podružnične cerkve, je prišel na vrsto tudi sv. Andrej. Malemu navčku sta se predzadnjo soboto pridružila dva večja bronasta tovariša, ki so jih pripeljali na lepo okrašenem vozu v Tržič. Točno ob štirih so se oglasili že navzoči zvonovi novim v pozdrav in začelo se je blagoslovljenje, ki ga je izvršil mestni župnik g. Vovk ob asistenci vseh duhovnikov. Zvonova sta dobila imeni sv. Andreja in Marije Brezmadežne. Imela sta štiri botre, namreč gospe baronice Bornovo, gospe Anko Polakovo ter gg. Gassnerja in Lončarja. Po blagoslovlitvi so zvonova s škripci v kratkem času potegnili v line in sta zvečer že oznanjala s srebrnim glasom svojo navzočnost. Med ljudmi je bilo že prvi dan slišati mnogo vprašanj, komu bodo pač prvi peli. Pa je že prišla bela žena in vzela obče spoštovanega in priljubljenega Boštjana Laznika, ki ga je pred nedavnim časom zadela kap. Njemu so prvemu zvonili. Naj bo pokojniku ohranjen blag spomin!

LJUBNO NA GORENJSKEM. (Smrtna kosa.) V visoki starosti 81 let je umrla te dni ugledna posestnica in gostilničarka gospa Marija Ambrožičeva, rojena Qualia, mati znanega javnega delavca in industrijca g. Josipa Ambrožiča. Pokojnica je bila dobrosrčna žena, ki jo bodo siromaki prav pogrešali. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

LJUBNO NA GORENJSKEM. (Smrtna kosa.) V Ljubnem na Gorenjskem je umrl po vsem okraju dobro znani Janez Lukan, nabiralec raznih gorskih zelišč in mravljinčjih jajec, pravi sin planin. Bil je v svoji preprostosti pravi vzor poštenjaka in mož vedno na mestu. Bil je zvest bralec «Domovine», dokler so mu dopuščale moči, ter je z naslodo in resničnim zanimanjem pripovedoval razne lepe povestice, katere je bral ali pa jih poslušal, ko so jih drugi brali. Zvest svojim naprednim načelom se ni strašil, kadar smo ga klicali, da je naredil daljno pot iz planin ter se po izvršitvi svoje dolžnosti zopet vrnil v priljubljene planine. Blag mu spomin!

ŠKOCIJAN NA DOLENJSKEM. (Smrtna kosa.) Škocijanski zvonovi so se zopet oglasili in javili, da se je zopet ena duša preselila v večnost. Umrl je v 72. letu starosti Peter Starc. Pokopali smo ga 18. t. m. na farno pokopališče v Škocijanu. Bodi mu ohranjen blag spomin!

URŠNA SELA. Tukaj se je ustanovilo dne 16. junija 1929. prostovoljno gasilno društvo, ki je v sedmih mesecih delovanja pokazalo velike številke dohodkov. Dne 16. t. m. se je vršil redni občni zbor. Za načelnika je bil zopet izvoljen požrtvovalni g. Ivan Jakše, za njegovega namestnika pa g. Ivan Zupančič. Poveljnik je g. Ivan Rauh, namestnik g. Franc Erpe, tajnik g. Ivan Rustja, blagajnik g. Ivan Konček. Društvo je imelo v minulem polletju 33.000 Din dohodkov in 59.000 Din stroškov, tako da imamo še 26.000 Din dolga. Imamo novo motorno brizgalno in drugo potrebno orodje. Upamo, da bomo letos zbrisali dolg iz dolžne knjige. Da smo imeli že toliko dohodkov, gre vsa hvala gg. darovalcem, ki so nam darovali lepe vsote. Vsa čast tovarišu načelniku g. Antonu Jakšetu, ki nam je čez morsko lužo poslal 3070 Din. Društvo ga je imenovalo za svojega častnega člana.

DOLENJA PREKOPA PRI ŠT. JERNEJU. Dovolite, gospod urednik, da se tudi mi oglasimo v naši priljubljeni «Domovini», ki ima tudi v naši vasi mnogo naročnikov. Naša vas ni znana širši javnosti, vendar pa prav lepo napreduje. Vas leži ob glavni cesti Zagreb—Ljubljana, kjer je tudi avtomobilska postaja pošte, ter avtoprometnega društva «Tapred», in sicer pred staro znano gostilno pri «Gabrčanu». Ne mine leto, da ne bi zrasla ob cesti nova hišica. Imamo kar tri trgovine in dve gostilne. Kako agilni in pridni so vaščani, se vidi tudi iz tega, da so ustanovili pred dvema letoma gasilno društvo pod vodstvom tukajšnjega gostilničarja g. Frana Colariča. Društvo si je zgradilo sredi vasi na prav lepem prostoru čeden Gasilni dom, kupilo veliko brizgalno, kateri kumuje zaslužna častna članica gospa Vilma Globočnikova, nadalje obleke za člane in kakor se čuje, je danes društvo brez dolga in razpolaga že z manjšim kapitalom. Vaščani pa še s tem niso zadovoljni, ampak si hočejo na vsak način kupiti motorno brizgalno, ker čutijo potrebo zaradi nešteto požarov v okolici vsako leto. — V naši vasi je razvita reja konj, govedi in svinj. Tako je vaščanom v ponos, da imajo v svoji sreči dirkalne konje in krave, premirane v prvem razredu. — Po solnčnih dnevih je zapadel zopet sneg, ki nam omogoča vožnjo drv z Opatove gore. — Poročilo se pa letos iz naše vasi ni nobeno dekle, čeprav je bilo popraševanje po naših dekletih od tujih fantov precej živahno. Domačim fantom seveda to popraševanje ni bilo po volji. Sicer so pa naši fantje mirni in pošteni, dočim se povsod v okolici vrše pretepi z noži. Tudi petje naših fantov je pohvaliti.

METLIKA. Dne 20. februarja je zapustil Metliko kaplan g. Vinko Lovšin. Odšel je v Šmartno pri Litiji.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. V ponedeljek 24. februarja sta se poročila pri nas najstarejši in najmlajši par. Najstarejša nevesta je stara 76 let, ženin pa 69 let, skupaj imata torej 145 let, dočim sta stara najmlajši ženin in nevesta skupaj 46 let (nevesta ima 19, ženin pa 27 let).

TRBOVLJE. Tekmovanje trboveljskih lepotic, ki ga je priredil kino «Svoboda», je zaključeno. Razdeljene so bile že tudi nagrade. Miss Trbovlje za leto 1930. je gdč. Anica Stepančičeva, 17letna hčerka rudarja, ki je dobila prvo nagrado. Drugo nagrado je dobila gdč. Mici Oprešnikova, tretjo gdč. Jelica Grilčeva, četrto gdč. Malči Majdičeva. Gdč. Hilda Blažičeva je dobila peto nagrado. Kot šesta je bila nagrajena gdč. Emica Lapornikova, kot sedma gdč. Mici Stepančičeva. Gdč. Kokaljeva je zasedla osmo mesto. Deveto nagrado je dobila gdč. Elči Pencljeva. Gdč. Tončka Potekev je dobila deseto nagrado. Tako je zaključeno to lepотно tekmovanje, ki je vzbudilo mnogo živahnosti.

SV. DUH NA OSTREM VRHU. Ob priliki poroke posestnika g. Ožbalt Pušnika, po domače Jegra iz Vurmana, dne 9. t. m. so darovali zavedni svatje za tukajšnjo podružnico CMD v korist revnim šolarjem 100-50 Din. Zavednim Slovencem naše severne meje iskrena hvala!

HUM PRI ORMOŽU (Smrtna kosa.) Te dni je tukaj po daljši bolezni umrla spoštovana žena Nežika Lesjakova, rojena Vtičarjeva. Pokojna je bila še mlada, pridna gospodinja, ki zapušča žalujočega moža in pet mladih otrok. Bodi pokojni ohranjen blag spomin!

SV. DUH NA STARI GORI. (Smrtna kosa.) Tukaj je v nedeljo po kratki bolezni preminula ga. Marija Šijančeva, udovljena Zorčeva, rojena Malekova iz Bodislavcev. V trdem delu je dočakala 76 let. Pokojnica je bila zelo dobrosrčna. V lepem spremstvu je bila pokopana pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Bodi ji zemljica lahka!

BREŽICE. Obrtniško društvo v Brežicah priredi v dneh od 7. do 9. junija (binkoštni prazniki) v Narodnem domu razstavo izdelkov mojstrov, pomočnikov in vajencev. Poziva se okoliško obrtnišvo, da z naraščajem vred razstavi čim več izdelkov in s tem pokaže svojo sposobnost širšim krogom. V primeru, da kdo ni prejel prijavnice za razstavo, naj se blagovoli zglasiti pri Obrtniškem društvu v Brežicah.

POLJČANE. Te dni je obhajala 70letnico gospa Julija Mahoričeva, rojena Pavalčeva, doma iz znane ugledne rodbine v Slovenskih goricah, sedaj posestnica v Makolah in Poljčanah. Pred 40 leti je stopila v zakon v Makolah ter se tamkaj naselila. Njenega skrbnega moža je ugrabila smrt že pred 17 leti in od tedaj sama s svojim sinom Andrejem pridno gospodari in umno upravlja svoji posestvi.

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH. Prvo tamburaško društvo priredi v nedeljo 2. marca ob 3. popoldne v društveni dvorani dve enodejanki burki, in sicer «Kakršen gospod, tak sluga» in «Krojač Fips». Po igri bo v dvorani raznovrstna prosta zabava s sodelovanjem godbe na pihala od Male Nedelje. Vsi prijatelji smeha in poštene zabave iskreno in v obilnem številu vabljeni.

VERŽEJ. Tudi tukajšnje Sokolsko društvo se je z veseljem priključilo novo ustanovljenemu Sokolu kraljevine Jugoslavije. Pred kratkim je bil od mariborske sokolske župe imenovan naslednji novi društveni odbor: starosta Jakob Senčar, podstarosta Josip Topilnik, tajnik in prosvetar Rajko Topolovec, blagajnik Franjo Kozar, načelnik Feliks Hedžet, načelnica Micika Bunderlova; odborniki: Franc Šmittlehner, Joško Topilnik, Frančiška Lahova, Franc Cmerekar, Mihael Šoštarič, Tončka Bunderlova in Franc Bradan. Odbor je imel 8. t. m. svojo prvo sejo, kjer se je končno konstituiral. Prosimo v interesu društvenega delovanja, da se v bodoče vsi bratje odborniki in sestre odbornice udeležujejo odborovih sej točno in sigurno, ker pač vsakdo lahko uvidi, da se s tem zelo olajša društveno delovanje in se preprečijo morebitna nesoglasja glede

odborovih sklepov. Vsak brat in sestra naj se v bodoče v polni meri zavedata svoje odborniške dolžnosti s tem, da se vsaj točno in redno udeležujeta društvenih odborovih sej, dajeta na njih nasvete in stavita predloge, zakaj le skupno delo bo rodilo uspeh. Osebnosti naj iz društva v bodoče izginejo, združi naj nas v popolno bratstvo naša vzvišena sokolska ideja in prepričani bomo, da bomo ob koncu leta lahko beležili lep napredek. Z geslom «V slogi je moč» in «Vsi za enega, eden za vse» pojdemo mirno in stvarno v bodočem letu na delo, ki bo rodilo stoterne sadove. Mirno hočemo zreti bodočnosti v obraz, skušali bomo zapreke prebroditi vsi kakor eden, da bomo ob trenutku drugega letnega obnega zbora z mirnim srcem in zadovoljno dušo dajali svojemu društvu obračun o našem delu. Ne bojmo se ničesar, kažimo vedro čelo in delajmo!

ROGAŠEVCI. V nedeljo 9. t. m. je imelo prosvetno društvo «Ledavski Glas» svoj redni letni občni zbor. Po prečitanih zapisnikih in odobritvi blagajniškega poročila se je ugotovilo, da je društvo v zadnjem letu zopet napredovalo, posebno dramski odsek. Izvolil se je novi odbor, ki je naslednji: predsednik Černy Viktor, podpredsednik Felicijan Zmagoslav, tajnik Beloglavec Vili, blagajnik Weiss Laci; odborniki: Tomšič Zivko, Weiss Bela, Mahnič Marica, Ferlež Drago; namestniki: Stibler Julija, Gumilar Gizela, Dolgov Konrad, Višner Joško. Poverjeništvu dramskega odseka je prevzel Felicijan Zmagoslav, knjižnični odsek pa gđ. Mahničeva Marica. Na predlog gospodične Mahničeve se bodo od sedaj izposojale knjige brezplačno vsako nedeljo od 11. do 12. ure v društvenem lokalu. G. Višner Joško je predlagal, da se ustanovi še tamburaški odsek, kar se je soglasno sprejelo. Na predlog gg. Tomšiča in Felicijana se bodo uvedla poučna gospodarska, socialna in gospodinjstva predavanja. Uvedel se bo tudi večtedenski brezplačni gospodinjski tečaj, na kar že danes opozarjamo vsa okoliška dekleta. Končno naj velja še najlepša zahvala bivšim sodelavcem igralcem, ki so odpotovali na nova službena mesta, gđ. Šiligojevi, ge. Škrbinčevi in g. Škrbinecu za njihovo požrtvovalnost.

ROGAŠEVCI. Tu pri nas je letošnji predpust poln zabav in ženitev. Tako bo na pustni torek v gostilni Bagari ena najlepših prireditev, in to maškerada pod imenom Karnevalska noč. Vstopnine ni. Dostojne maske dobro došle. — Eno prvih nedelj v marcu bo pa uprizoril ašilni dramski odsek «Ledavskega glasa» zopet igro. — Tu ne vozi že mesec dni poštni avto, čeprav je cesta sedaj boljša, in tako dobivamo pošto vedno dan pozneje.

DOMAČE NOVOSTI

* **Ban in podban v Beogradu.** Ker sta gg. ban inž. Dušan Serbec in pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer službeno odsotna, odpadejo do nadaljnega običajni sprejemi pri banski upravi.

* **Zakon o zavarovanju rudarjev.** Po vestih iz Beograda izdeluje ministrstvo za gozdove in rudnike zakon o zavarovanju rudarskih delavcev. Zavarovanje bodo vršile avtonomne institucije, tako imenovane bratovske skladnice, ki so tudi doslej poslovale ločeno od splošnega zavarovanja delavcev.

* **Vprašanje vojne odškodnine primorskim in koroškim beguncem rešeno.** Odbor vojnih oškodovancev s sedežem v Mariboru je prejel iz Beograda obvestilo, da je vlada vprašanje vojne odškodnine primorskim in koroškim beguncem načelno ugodno rešila in jim priznala popolno pravico do vojne odškodnine.

* **Brat bivše cesarice Zite v Beogradu.** Francoski poslanik Dard v Beogradu je priredil te dni v francoskem poslaništvu kosilo na čast burbonskega princa Siksta Parmškega, brata bivše cesarice Zite. Princ Sikst je po kratkem bivanju v Beogradu odpotoval v Pariz.

* **Zastaranje obveznic Vojne škode, ki so bile izžrebane za amortizacijo v l. 1925.** Vse po-

sestnike obveznic Vojne škode opozarjamo, da bodo dravska finančna direkcija in vse njene davčne uprave zaradi določb čl. 4. zakona o izplačilu Vojne škode izplačevale obveznice od serij 62, 138, 159, 214, 408, 555, 1240, 1838, 2075, 2567, 2579, 2634, 2661, 2696, 2775, 2805, 3045, 3315, 3642, 3653, 4066, ki so bile v letu 1925. izžrebane za amortizacijo, samo še do konca meseca februarja t. l. in da zastarajo s 1. marcem vse obveznice od prej navedenih serij, ki bi do konca meseca februarja ne bile predložene v izplačilo.

* **Prvi proračun savske banovine,** v kateri so združene tri prejšnje oblasti, zagrebška, osiješka in primorsko-krajiška ter Medmurje, okraj Črnomelj in otoka Rab ter Pag, bo znašal 160 do 170 milijonov dinarjev, dočim so lanski proračuni omenjenih treh oblasti znašali skupno 124 milijonov dinarjev. Prvi proračun, seveda, ne bo še v polni meri ustrezal potrebam te velike banovine, ker bi moral po mnenju gospodarskih krogov znašati najmanj 200 milijonov dinarjev, kar pa je zaenkrat neizvedljivo, ker je možno kritje le za gori omenjeno vsoto.

* **Uradna obleka za uradnike.** Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev je izdal pravilnik o službeni obleki (uniformi) za uradnike, ki spadajo pod ministrstvo za notranje zadeve. Uniformo bodo nosili okrožni inspektorji ter uradniki I. in II. kategorije, ki so določeni za službo pri sreskih načelstvih, sreskih izpostavah in državnih krajevnih policijskih oblastvih vseh vrst. Uniforma bo paradna, vsakdanja in poletna. Mesečni dodatek za uniformo bo znašal 200, oziroma 150 Din. Uradniki v uniformah se bodo pozdravljali s salutiranjem kakor oficirji. Uniforme se uvedejo najkasneje s 1. julijem letos. Dodatek pa se bo začel izplačevati že 1. marca.

* **Naši v Ameriki.** V West Allisu v državi Wisconsin je pretekli mesec umrl eden najstarejših tamkajšnjih slovenskih naseljencev Josip Remško. V Milwaukee je prišel l. 1902., kjer se je začel takoj udeleževati na društvenem in kulturnem polju. Bil je tudi ustanovitelj prvega slovenskega pevskega društva v Milwaukeeju «Zvon», ki je v njem sodeloval dolgo vrsto let. Rodom je bil iz Ljubnega v Savinjski dolini. — V Barbertonu v državi Ohio je po dolgotrajni bolezni preminul Ivan Bolha. Dne 10. januarja se je podal v hranilnico, da bi dvignil nekoliko svojih prihrankov. Na potu pa ga je napadla občutljiva in padel je tako nesrečno, da ni prišel več k zavesti in je še istega dne umrl. Prebil si je lobanjo. Rodom je bil z Iga pri Ljubljani. Star je bil 42 let. V Ameriki je bival 20 let. — V Calumetu je nagle smrti umrl Ivan Ilenič, rojen v Zapuju pri Črnomlju. Zvečer je zdrav legel k počitku, naslednje jutro pa so ga našli mrtvega v postelji. V Ameriki je bil 25 let. Zapušča vdovo in dva otroka.

* **Dražba kož divjačine** bo 25. marca v prostorih Ljubljanskega veselejma. Kože se sprejemajo do 23. marca.

* **Onim, ki so bili zavarovani v Amsterdamu.** Zavarovalna družba Algemeene Levensverzekering en Lijetrente v Amsterdamu se je razšla. Zaradi rešenja apelacijskega sodišča v Amsterdamu z dne 30. oktobra 1926. je izplačana naši državi gotova vsota za zavarovance iz bivše Avstrije, ki so sedaj naši državljani. Izseljeniški komisarijat v Zagrebu posreduje pri izplačevanju zavarovalnine in je dosedaj izplačal večjemu delu zavarovancev pripadajoče vsote. Vendar ima še dobiti zavarovalnino gotovo število oseb, ki jih izseljeniški komisarijat ni mogel izslediti, oziroma ni mogel izvršiti izplačila zaradi nezadostnih osebnih podatkov. Zaradi tega se naprošajo vse osebe, ki so bile zavarovane pri navedeni družbi, oziroma pri njeni dunajski generalni direkciji (Niederländische Lebensversicherungsgesellschaft in Amsterdam), pa do sedaj niso prejeli njim pripadajočih zneskov, naj javijo izseljeniški komisarijatu v Zagrebu naslednje podatke: točno ime in priimek ter sedanji naslov, dan zavarovanja, zavarovalno vsoto in številko police ter ime koristnika zavarovanja. Pri-

javi naj se priloži tudi polica ali pobotnice o vplačanih premijah.

* **Odpust delavcev pri kočevskem rudniku.** Ravnateljstvo kočevskega rudnika je pred par dnevi odpustilo 40 delavcev zaradi omejitve obrata. Odpuščeni delavci so po večini Hrvati iz Like.

* **Sneg v Kočevju.** Minuli teden je padel v okolici Kočevja precejšen sneg, ki je precej oviral promet. Tudi iz Čabra poročajo, da je zapadla tamkaj velika množina snega zlasti na višjih krajih. Mnoge gorske vasi so kot ukopane v snegu.

* **Velika skala se je utrgala.** Dne 19. t. m. se je utrgala velika skala, viseča že stoletja nad mostom, ki vodi iz tovarne Vintgar k restavraciji Vintgar. Škode ni bilo na mostu nobene, samo nekaj drobcev skale je zadnji del mosta za promet z vozom zaprlo. Ker pa je velika skala zasedla polovico struge Radovne, ki je zadaj zožena na komaj dva in pol metra, obstoja pri kakem naliivu nevarnost, da zožena voda odnese most in da mostnice poderejo kakor leta 1926. vse naprave v Vintgarju, katerega vhod je od tega mostu komaj pod kilometra oddaljen. Obstoja pa tudi nevarnost ob času, ko se v naših planinah topi sneg, da večja voda podre novi, pred tremi leti zgrajeni most in poškoduje vse nove stavbe pri Golobovi tovarni v Vintgarju. Ta padec skale so zabeležili jako jasno vsi potresomeri observatorija pod Triglavom, ki je od mostu komaj 200 metrov oddaljen.

* **Drobeci zlata v Dravi v Medmurju.** Medmurski kmetje iz vasi Drnja se v zadnjem času mnogo bavijo z izpiranjem zlata. Ljudstvo jih imenuje «zlatarje». Nedavno sta dva taka «zlatarja» nabrala večjo količino zlatih zrnec iz dravskega peska ter jih v Varaždinu prodala za 3800 Din. Slučajno sta našla ugodno mesto, bogato na zlatih zrnecih. Sedaj se je za to zlato zainteresirala tudi država ter je dala vrtati peščeno dravsko obalo na več krajih do globočine 21 metrov. Vsak meter zemlje se posamič dvigne na površino. Največ zlata se nahaja v globini šest do sedem metrov.

* **Skala na železniškem tiru pri Zagorju.** Pred zadnjo nedeljo zjutraj je pri Zagorju v bližini prve železniške čuvajnice proti Savi priletela s hriba velika skala na železniško progo in na letem tiru zvila tračnice. Kotalenje odtrgane skale s hriba in lomjenje drevja so čuli rudniški delavci na rampah in železniški kretnik g. Kink, ki je tekkel v smeri proti čuvajnici in našel skalo na progi. Obvestil je o dogodku postajo in nadzornika proge. Na mesto nesreče so bili takoj poslani delavci, ki so pričeli z razstreljevanjem skale in položili druge tračnice. Zahvaliti se je kretniku g. Kinku, da je bila skala pravočasno odstranjena.

* **Huda nesreča.** V splošno bolnico v Ljubljano so pripeljalo močno opečeno po obrazu 1letno hčerko rudarja iz Št. Janža na Dolenjskem Marico Gorenjčevo. V domačem stanovanju je našel njen starejši bratec steklenico octove kisline in jo po nesreči polil.

* **Huda nezgoda na cesti.** Na cesti Ranče-Slivnica se je pripetila huda nesreča. Voz drv se je zvrnil na 24letnega voznika Franca Prodana iz Slivniškega Pohorja. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

* **Požar na Golku.** Lani avgusta je gorelo pri posestniku Janezu Topolišku na Golku. Požiga osumljen je bil takrat posestnik Toplišek sam, ki se je moral zagovarjati pred sodiščem. Zaradi nesoglasja prič, ki so prišle v nasprotja, se je razprava preložila. Sedaj pa se je pred novomeškim senatom izkazalo, da obtožba ni imela podlage in je bil posestnik Toplišek oproščen.

* **Tragična smrt na vasi.** V soboto popoldne, kmalu po kosilu, je odstranjeval v Košnici pri Celju posestnik Martin Pere iz domačega hleva gnoj in ga metal z železnimi vilami na bližnje gnojnice na dvorišču. Ko je bil z delom gotov, je vrgel vile v visokem loku skozi hlevna vrata v smeri proti gnojni jami. Nesrečno naključje pa je naneslo, da je v tem trenutku stopila na praf hlevnih vrat Peretova žena, 38letna Frančiška, ki je bila namenjena v hlev k možu. Železu

rogli vil so se z vso silo zapičili ženi v obraz in ji predrli glavo in možgane do zadnje lobanske stene. Zgrudila se je na mestu nezavestna in obilita s krvjo na tla. Obupani mož jo je odnesel v hišo in takoj poklical na pomoč okrožnega zdravnika g. dr. Hočevarja iz Celja, ki pa seveda ni mogel več pomagati. Nesrečnica je po 4urnih mukah umrla.

* **Smrtna nesreča otročiča.** Družin vojaškega referenta pri litijskem sreskem načelstvu kapešana g. Frana Meda je zadel bridek udarec usode. Mali 2letni domači sinko se je po nesreči oparil z vrelin lugom ter podlegel poškodbam. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

* **Ponesrečil se je pretekli torek s kolesom** sedlarski mojster na Bregu pri Ptujju g. Franca Tomažič ter si pri padcu zlomil levo roko.

* **Poskušen samomor.** V petek 21. t. m. zjutraj so se v nekem mariborskem hotelu iz tujske sobe začuli strelji. Hotelski uslužbenci so takoj pohiteli v omenjeno sobo, kjer so našli na tleh v mlaki krvi 45letnega trgovskega potnika Jospa Baršiča iz gornje Polskave s prestreljenim desnim sencem. V hotelski sobi so našli pismo za njegovo sestro Ano v Zgornji Polskavi, v katerem jo prosi odpuščanja in navaja kot vzrok svojega dejanja hudo bolezen, zaradi katere po cele noči ni mogel spati.

* **V Dravi je utonil** te dni pri falski elektrarni nočni čuvaj in kurjač peči Feliks Kure, posestnik v Janževi gori. Kure je imel na sebi čevlje iz črnega usnja, zelenkasto, že pošito sukno iz domačega blaga, cajgaste hlače, spodnje hlače iz modrega barhenta, rižasto flanelno srajco, rjav, že ponošen telovnik. Bil je visoke postave in podolgastega obraza.

* **Umor pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah.** V petek dopoldne so našli v Kugovi pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah prevžitkarico Marijo Vlnukovo mrtvo v njenem stanovanju. Na glavi je imela več globokih ran. Očividno je, da gre za umor, vendar zadeva še ni pojasnjena. Na lice mesta je odšla sodna komisija, da pojasni zločin.

* **Vlom v železniški konsum.** V noči od 19. na 20. t. m. je bilo vlomljeno v podružnico konsumne trgovine v hiši gostilne pri «Pošti» v Mariboru. Vlomilec je prišel v hišo skozi glavni vhod z dvorišča, vlomil vrata trgovine, nato pa z dletji, kladivi in kleščami iztrgal ključavnico železne blagajne in si napravil dohod v blagajno, iz katere je odnesel 100 dinarjev.

* **Naš državljani zabodel italijanskega stražnika.** Jugoslovenskega državljanja 27letnega Ivana Žagarja iz Prezida so italijanska oblastva izgnala iz Turina. V vlaku sta ga spremljala dva oborožena italijanska stražnika. Žagar je bil v vlaku spočetka prav miren, nenadoma pa je planil po koncu, iztrgal enemu stražniku bajonet in zabodel z njim drugega. Prvi stražnik se je vrgel na Žagarja in ga s pomočjo nekega mornarja komaj razorožil. Oba sta bila pri razoroževanju deležna manjših poškodb, dočim so rane zabodenega stražnika nevarne. Žagar, ki je rodom Slovenec, je bil namenjen v Francijo, pa so ga iz neznanih vzrokov pridržali v Turinu ter ga hoteli vrniti nazaj v Jugoslavijo. Žagarja so v Portogruaru izročili orožnikom.

* **Cigani so se pretekli dni pojavili** v okolici Ljutomera na treh vozovih. Ujeli so jih na Krapju ter privedli vso tolpo, ki je štela kakih 10 oseb, v Ljutomer. Tu so jih vtaknili v luknjo, ker se je pojavil sum, da so pripravili napad na vlak pri Žerovincih. Tudi tatvin so jih osumili. Eno noč so vsi prespali v zaporih, njihovi konji pa so na dvorišču občinske hiše. Izkazalo pa se je, da so nedolžni, toda odpotovati so morali takoj v Medmurje, kjer domujejo. Bila je to družina Gjurjevič iz čakavske okolice.

* **Umor Franceta Kržana na Vrhovem pred sodiščem.** Pred senatom petorice v Noveh mestu se je vršila v ponedeljek razprava proti mesarju Jerneju Zupanu, rojenemu na Dolskem. Obtožnica mu je očitala, da je lani 3. decembra zvečer z dvema streloma usmrtil posestnika Franceta Kržana z Vrhovega pri Radečah. Obdolženec ni priznaval krivde, toda na podlagi izpovedb pri-

ki so ovrgele njegove izjave, je bil Jernej Zupane obsojen na 15 let robije (težke ječe).

* **Uboj v Tremerjah.** V Tremerjah živi neka Marija Razborškova s hčerko Justino. V namenu ima neko kočjo, v kateri prenočujun delavce. zaposlene v bližnjih gozdovih. Med temi prenočevalci so bili tudi 30letni Jože Aškerc in brata 24letni Jakob ter 20letni Ivan Zavšek, oba iz Brstnika, občina Marija gradec pri Laškem. Že v nedeljo 16. t. m. so se nekaj sporekli, ker je Aškerc zatrjeval nedolžnost zaradi suma požiga zaprtega Franceta Razborška, Zavška pa sta bila mnenja, da je dobro, če je zaprt. V prepiru je baje Aškerc potegnil žepni nož in z njim zagrozil bratoma Zavšek, ki sta pobegnila. Dne 18. t. m. je bil Aškerc v družbi z Matijo Kranjcem pri zdravniškem pregledu v Celju ter sta se okrog 20. vračala po obisku raznih gostiln domov. Ko sta brata Zavšek začela prepevajoča prišleca, sta skočila iz kočje, zgrabila vsak eno poleno ter čakala ob potu. S pozdravom «serbus Joško» je Jakob Zavšek udaril po Aškercu, ki se je takoj zgrudil na tla. Na tleh ležečega sta nato s poleni strahovito pretepala toliko časa, da se ni več ganil in da je Kranjec rekel: «Zdaj ga pa le pustita, ima že dosti.» Zavška sta šla nato v kočjo po svetiljko ter z Justino Razborškovo odnesla ranjenca v kočjo, kjer sta ga položila na fiziološko in ga še zmlila. Pri tem opravičku sta šla Justin in Iv. Aškerc v bližnjo gostilno po dva litra jabolčnika, nakar so se vsi skupaj vsedli okrog mize in pili, dočim je Aškerc hropel na tleh, bljuval kri in prosil pomoči, češ: «Jaka, pomagaj!» Ko je Jakob Zavšek slišal ta klic, je skočil po poleno z besedami: «Čakaj, čakaj, hudič, te bom še enkrat, boš laže jamral.» Nadaljnje pretepanje je ubranila Marija Razborškova, rekoč: «Saj ima dosti.» Ko so popili pijačo, so šli obe Razborškove in Zavška k počitku. Slišali so ponoči Aškercovo hropenje, pa se zanj niso zmenili, marveč ga pustili brez zdravniške pomoči, da je umrl. Komentarja k taki živinski sirovosti ni treba.

* **Bivši orožniški narednik Pirc zopet pred sodniki.** Okrožno sodišče v Sarajevu je odredilo ponovno obravnavo proti bivšemu orožniškemu naredniku Pircu, ki je obtožen, da je leta 1914. dal po krivici usmrtili nekega kmeta. Obravnava se bo vršila po novem kazenskem zakonu pred velikim senatom okrožnega sodišča 14. marca letos.

* **Poškodovan pri fantovskem pretepu.** V neki gostilni v Semiču so se pred dnevi stepli fantje. Med pretepanje se fante je zašel tudi 34letni dninar Alojzij Nampelj iz Bahče vasi pri Semiču katerega se je lotil neki posestniški sin in ga z vso silo udaril po očeh. Fanta je zalila kri in je padel po tleh. Nampelj se je nekaj dni zdravil doma, ker pa so poškodbe na očeh postajale vse bolešnejše, je moral priti v zdravljenje v splošno bolnico v Ljubljano.

* **Zagoneten strel v gozdu.** V soboto zvečer se je že precej pozno podal 29letni delavec Franc Goličnik po nekem opravičku v gozd v bližini Smihela pri Mozirju. Nenadoma je v njegovi bližini zagrmel strel in je Goličnik začutil v stopalu desne noge skelečo bolečino. S težavo se je privlekel do prve hiše v vasi, kjer se je onemogel zgrudil. Prepeljan je bil v celjsko bolnico, kjer je bil sprejet v oskrbo. Goličnika je zadelo večje število šiber in je poškodba precej težka. Najbrže je streljal nanj kak divji lovec, misleč, da ima pred seboj lovskega paznika.

* **Stotisoče gospodinj pere uspešno s pravim** terpentinovim milom Gazela, zato storite sebi dobro, ako ga poskusite tudi Vi.

* **Pri boleznih želca in jeter, žolčnih kamenih, zlatci uravna naravna Franc Jožefova grenčica** prebavo na naravnost popoln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z Franc Jožefovo vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. Franc Jožefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Zobni atelje E. Glavič pri dr. Ukmarju sprejema od 8. do 12. in od 2. do 8., ob nedeljah pa od 8. do 12. ure.** Delo vestno, solidno, prvovrstno. Cene zmerne.

PREKMURSKI GLASNIK

Krvavi pretepi in poboji

Podivjanost mladine — Kako preprečiti to veliko zlo?

Zadnji čas se gode tudi po naši krajini grdi pretepi, ki često končajo s smrtjo kakega mladega človeka. Nekoč se pri nas taki žalostni primeri niso dogajali tako pogosto kakor sedaj, kar je znak, da se današnja mladina nagiba na slabo in je brez vsake srčne izobrazbe.

Nenavadno divjaški pretek z ubojem, ki se je zgodil nedavno v Veliki Polani, je še danes predmet razgovorov v vseh sosednjih vaseh. Kaj čudno se sliši, da so pijani fantje in moške bili oboroženi s krampi, sekirami in koli, da so na neki zasebni hiši polomili okna in razbijali po stenah, da bi kmalu podrli leseno hišo. Bitka se je končala tako, da je 22letni fant obležal z razknao glavo, več drugih pa je bilo teže in laže ranjenih. Koliko je potem bilo joka, žalosti in solz! Toda, ali se bodo pretepači izpametovali po tako žalostnem dogodku?

Nedavno je v Turnišču obležal s prebodenimi prsi mlad mož. Dva prijatelja sta se tako dolgo mudila pri vinu, da sta se končno sprla in na potu domov je eden drugega zabodel.

V Črensovcih je pa prišel na vrsto celo revolver. V hudi bitki je neki fant iz Odrancev v silobranu streljal z revolverjem in je nevarno ranil v vsej okolici dobro znanega pretepača Kreslina iz Dolnje Bistrice.

Pred dnevi so se vračali od sodne obravnave fantje iz Črensovcev, kamor so bili pozvani zaradi pretepanja. Pod vplivom preveč zaužitega alkohola sta se obe nasprotni si skupini obkladali z najgršimi psovskami ter sirovimi kletvami in kmalu bi prišlo do zopetnega pretepa, ako jih ne bi trezni ljudje spodili vse skupaj domov v Črensovce. Strašno je, da znajo taki mlečnozobi smrkolini tako grdo kleti. Skoro neverjetno se čuje, da so taki ljudje pohajali še pred kratkim šolo in da zahajajo v cerkev, ko ni na njih niti sledu vpliva šole in cerkve.

Samo ob sebi umljivo je, da se zgode vsi pretepi in poboji pod vplivom vina, posebno pod vplivom nesrečne šmarnice. Cepljeno trsje je minulo leto obrodilo slabo in so povsod največ toči šmarnica (po naše šmara).

Zaradi tega je sresko načelstvo v Dolnji Lendavi izdalo strogo naredbo vsem občinskim uradom, da se osebam, še ne 18 let starim, ne smejo dajati alkoholne pijače, a vsako preklinjanje in pretepanje se bo strogo kaznovalo. Ta razglas oblastev je le toplo pozdraviti in želeti je samo, da bi se naredba izvajala z vso strogostjo.

Vsi odloki v cilju pobijanja pijančevanja, pretepanja in preklinjanja pa ne bodo dosegli zaželenih uspehov, ako ne bodo storili svoje dolžnosti vsi činitelji, ki imajo opravka z vzgojo mladine. V prvi vrsti so poklicani starši, da vzgajajo svojo dečo in jo odvrčajo od slabe družbe, od pijančevanja in pohajkovanja.

Obstojajo pa tudi druga sredstva, s katerimi se mladina odvrča od slabega ter se vzgaja za dobre in zdrave člane človeške družbe. To bi bila razna društva, v katerih naj bi dobila mladina potrebno moralno vzgojo. Že sedaj vidimo, da v vaseh, kjer obstojajo razna društva, ni toliko žalostnih primerov pretepanja in ubojev. Vsi, ki imajo opravka z mladino, kakor starši, učiteljstvo in duhovništvo, bi morali delovati na to, da se mladina organizira v raznih vzgojnih društvih. Pred vsem bi se moral v večjih krajih ustanoviti **Šokol kraljevine Jugoslavije, kjer bi se naša mladina vzgajala za telesno in duševno zdrave državljane.** Mladina bi se morala tudi privaditi na čitanje dobrih knjig in časopisov.

Ako bomo zastavili svoje moči v tem pravcu, bomo rešili našo mladino podivjanosti in propasti. Gotovo nam ni vseeno, kako živi naša mladina in kak naraščaj imamo za seboj. Zato se bomo lotili prosvetnega dela po naših vaseh.

Trahom in zdravljenje te bolezni

Po Prekmurju je zelo razširjena očesna bolezen, ki ji pravimo trahom. Ponekod so cele družine okužene od te bolezni, ki je že mnogim vzela vid. Bolezen se je zelo razširila po naših vaseh največ zaradi tega, ker se ni zatirala v dovoljni meri.

V Prekmurju doslej ni bilo postaje (stanice) za zdravljenje trahoma, ampak so se zatekali naši ljudje v zdravljenje v Prelog v Medmurje. Preloška postaja je vršila po svojem zdravniku zdravljenje in pregled bolnikov po Prekmurju. To zdravljenje pa nikakor ni bilo zadostno. Uspeh je bil jako majhen; ozdravel je le tisti, ki se je zdravil v Prelogu.

Že davna naša želja je bila, da se za zdravljenje trahoma in pobijanje te bolezni ustanovi trahomska postaja v našem kraju. Končno je tej želji ugodeno s tem, da je ustanovljena postaja za zdravljenje trahoma v Murski Soboti, ki jo vodi g. dr. Pečan. Prostori so sedaj v Hartnerjevi hiši, a zgradil se bo v Murski Soboti zdravstveni dom, v katerem se bo lahko zdravilo naše ljudi.

Odslej morajo iti naši ljudje na zdravljenje trahoma v Mursko Sobotu in ne več v Prelog, ker se je dalo ljudstvu na znanje s posebnimi ujednimi razglasi po občinah. Da je Prekmurje dobilo svoj zavod za zdravljenje te nevarne bolezni, je za našo krajino velika pridobitev v zdravstvenem pogledu. Želimo samo, da bi trahomska postaja imela popoln uspeh in da bi se ta grda očesna bolezen popolnoma zatrla med nami.

Smrt pri podiranju drevja. Dne 17. t. m. se je pripetila pri sekanju in podiranju drevja v gozdu v Mali Polani huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Ko so podkopali neko debelo jelšo, posestnik Šemen iz Male Polane ni odskočil pravočasno ter mu je padajoče drevo izbilo iz rok sekiro, ki se mu je z ostrino zasekala v tilnik, na kar ga je še udarilo vejevje. Šemen je takoj padel v nezavest in je čez nekaj ur izdihnil. Poklicani zdravnik ga je našel že mrtvega.

Na Hotizi pri Dojnji Lendavi ima «Domovina» 16 naročnikov. To je vsekakor lepo število, ki čca Hotižanom čast in kaže, da Hotižani prav pridno čitajo. Ne more se reči, da so ti naročniki baš bogatini, ampak dober časopis zasluži, da si pameten gospodar odtegne kjerkoli par dinarjev in jih žrtvuje za svojo izobrazbo in pouk. Želeti bi bilo, da najdejo Hotižani povsod posnemalec.

Podružnica Kmetijske družbe v Dolgi vasi. Po lepem gospodarskem predavanju g. inž. Wenka, sreskega kmetijskega referenta, so se vaščani, navzoči na shodu, z navdušenjem izrekli za ustanovitev podružnice Kmetijske družbe — gospodarske organizacije. Gospod sreski kmetijski referent je nato obiskal še Pince in Petešovec. V poslednji občini so dani tudi vsi pogoji za ustanovitev podružnice.

NAŠI NA TUJEM

Iz življenja naših rojakov v Gladbecku. Iz Gladbecka nam pišejo: Dne 26. januarja t. l. je imelo tukajšnje Jugoslovensko podporno delavsko društvo pri Kupperju svojo glavno sejo. Izvolil se je nov odbor, katerega predsednik je naš marljiv rojak g. Košir. Voditelj g. Pavel Bolha nam je na zboru v glavnih obrisih obrazložil uspehe našega gibanja v Nemčiji. Našim tukajšnjim mladencem ne bo treba iti k vojakom, pa tudi lahko obiščejo brez skrbi našo staro domovino za dobo treh mesecev. Stari in za delo nesposobni rojaki pa se lahko vrnejo domov in bodo v Jugoslaviji dobivali pokojnino. To so resne pridobitve, katerih se vsi izseljenci veselimo in smo tudi zelo hvaležni pogumnemu voditelju g. Bolhi, ki se je vedno boril za te naše pravice. Tukajšnji rojaki hočemo tudi v posvetnem oziru napredovati. Zaradi tega se je ustanovila v sta-

novanju našega rojaka Jegliča, Horsterstrasse št. 184 II, za vse naše tukajšnje rojake knjižnica. Na razpologo bodo razne knjige. Rojaki, poslušajte se pridno te dobre ustanove, ki Vam ne bo samo v zabavo, temveč tudi pouk, posebno naši mladini. Tebe pa, ljuba naša «Domovina», prosimo, ne pozabi na nas in podpiraj nas! Mudi časi so za nami. Nismo obupali in nismo pozabili, da smo Jugoslovenci.

Smrtna nesreča Slovenca v avstrijskem rudniku. Iz Seegrabna pri Leobnu nam pišejo, da sta v rudniku Wartenbergu pripravila rojaka Matevž Lah in Jurij Sinkovec mino za razstrelitev in je Lah zažgal mino z električno napravo. Ko je mina eksplodirala, je Lah čakal na povratek Sinkovca, ki ga je medtem poslal na rov za stražo. Ker se Sinkovec ni vrnil, ga je šel Lah iskat ter ga je našel sedečega v rovu. Misleč, da mu je slabo, ga je Lah dvignil in šele tedaj opazil, da je Sinkovec mrtev in da ima veliko rano zadaj za vratom. Pokojnik je bil rodom s Primorskega, 60 let star, ter zapušča ženo in dve odrasli hčerki. Bodi pokojniku lahka tuja zemlja!

Pismo iz Argentine. Iz Las Breñas nam pišejo: Dovolite, da se Vam tudi jaz zopet enkrat oglasim. Pri nas se je začelo januarja trganje koruze, ki je zelo slaba, ker so se vremenske neizgode vrstile druga za drugo. Najprej je koruzi škodovala slana, potem huda suša, nazadnje pa toča. Bombaž je tudi zelo slab, ker ni dežja. Vročina je neznosna, tako da se dela samo zgodaj zjutraj in pozno popoldne. Vesel pust vsem rojakom, zlasti Metličanom, da bi ga praznovali po starih običajih. J. I.

Ljudsko vseučilišče

O SPORTU, VIŠINSKEM SOLNCU IN ULTRAVIOLETNIH ŽARKIH.

Meščana in tovarniškega delavca sili neki naravni nagon že od nekdaj iz mesta v prosto prirodo, kjer se mu odpira lepši svet in odkoder se vrača poživljen in okrepcan na duhu in telesu. Iz tega nagona so se razvili tudi razni sporti, predvsem planinstvo in razni zimski sporti, kot smučanje, drsanje po ledu in drugo. Zlasti pohajanje v gore je postalo zadnja leta tako običajno, da moramo zaznamovati razveseljivo dejstvo, da je ta sport zajel pri nas že vse stanove od razumnika pa do kmeta in delavca.

Zakaj je človek že od nekdaj silil v prosto prirodo? Zgoraj smo rekli, da nagon. V prosti prirodi dihamo bolj svež zrak, smo bolj na solncu, se lahko po mili volji razgiblujemo. Do pred kratkim pa nismo niti slutili, kakšne posebne zaklade si nabiramo v prirodi, zlasti v visokogorskem svetu, kjer je toliko solnca, toliko svetlobe. Kaj je torej tisto, radi česar moramo zahajanje na gore tako zelo priporočati. To je višinsko solnce, to so ultravioletni žarki, ki tako blagodejno vplivajo na naše zdravje.

Solnčna svetloba sestoji iz žarkov raznih barv, ki jih pa vidimo le, če se žarki lomijo. Tak pojav imamo v mavrici, ki nastane na ta način, da se solčni žarki, ki prodirajo skozi dež, razdele v raznobarne sestavine. Razen vidnih solnčnih žarkov pa imamo žarke, ki so našim očem nevidni. Tako se mavrica ne neha pri violetni barvi, onstran teh so še žarki, le da so očem nevidni; imenujemo jih ultravioletne žarke.

Moderna zdravniška veda je dognala, da imajo ultravioletni žarki čudovito moč. Ultravioletni žarki množe našo življenjsko moč, zdravijo jetične, rahitične in še mnogo mnogo drugih bolezni, ki jim doslej nismo mogli do živenga. Ultravioletni žarki ustvarjajo vitamine, one zagonečne tvarine, brez katerih človek shira.

Solnčna svetloba v mestu, v zaprašenih delavnicah, v meglenih nižavah izgubi v prahu in megli svoje ultravioletne žarke, dočim smo v višinah naravnost izpostavljeni temu učinkovitemu zdravilnemu sredstvu. Zato govorimo o višinskem solncu.

Kako visoko se ceni danes zdravilna moč ultravioletnih žarkov, oziroma višinskega solnca, vidimo iz tega, da so si tam, kjer je naravno višinsko solnce težko dostopno, napravili umetno višinsko solnce v podobi posebne svetiljke, s katero obsevajo po sanatorijih telo, ki ga hočejo zdraviti.

Ultravioletni žarki so baš danes na svoji zmoglavni poti. priznanje njihove čudovite zdravilne moči je danes že skoro splošno. Tako vidimo, da nas je prav vodil naravni nagon, ki nas že od nekdaj sili v prosto prirodo. Zato zahteva današnja higijena: Čim večkrat in čim dalje ven iz mesta in tovarne v območje proste prirode, če le mogoče na visoke gore, pozimi pa na zasnežena rebra. Pozimi je zrak veliko čistejši kakor poleti, zato pade na nas veliko več ultravioletnih žarkov, zdravilna moč solnčne svetlobe je torej tembolj učinkovita. Vprav v tej okolnosti tiči zdravstveni pomen zimskega sporta, zlasti smučanja. Morda ni to vzrok, da se je zimski sport pri nas tako zelo razvil; vzroki tiče drugod, a če govorimo o zimskem sportu, ne moremo dovolj poudarjati baš njegov zdravstveni pomen.

Napačno bi sodil, kdor bi mislil, da je zimski sport in sport sploh le za meščana, ki dela v pisarni. O ne! Delavci, obrtniki so prav tako potrebni solnca, prav posebno zimskega in višinskega solnca. Hvala Bogu, pri nas je že prebit led, v vrsti teh sportnikov najdemo zastopnike vseh stanov in obojega spola. Želeti bi bilo, da se ta razveseljivi pojav še bolj posploši, kajti poleg zdravja tiči tu še mnogo drugih dobrin, tudi dobrin duhovnega in ne v zadnji vrsti tudi narodno-gospodarskega značaja. Sport v prosti naravi utegne ugonobiti našega najhujšega sovražnika — alkohol.

ŽENSKI VESTNIK

Kako je treba čistiti prešite odeje

Prešite odeje (kovtri) so precej draga reč, zlasti če so narejene iz finejše tvarine, zato pa je treba z njimi pravilno ravnati, posebno pri iztepanju in čiščenju, če si jih hočemo čim dalje ohraniti, oziroma preprečiti, da se prekmalu ne pokvarijo in raztrgajo. Po navadi vidimo gospodinje ali služkinje, kako obesijo odejo, kadar jo čistijo od prahu, čez kako ranto, pa jo na mile viže iztepaajo s palico ali pa s tepačem.

To je seveda čisto napačno ravnanje in za odejo poguba. S tem, da odejo iztepaš na tak način, sicer odstraniš prah, toda pri tem se potrgajo niti, ki je odeja z njimi prešita, poleg tega se tudi bombaž (vata), naj je fin ali ne, spravi v kepe, in odeja izgubi tako svojo lepo obliko, postane vsa zgrbljena, grda in tudi se ne moreš več z njo udobno pokriti v postelji.

Odeje je pač treba pridno zračiti in čistiti, a to se sme napraviti le s krtačo, in to s prav mehko krtačo. Ako deneš odeje zračiti, jih obesi vedno le v senco, ker je vsako blago občutljivo proti solncu, tako da kmalu obledi. Tako obledela lisasta odeja pa postelji kajpak ni v okras.

Ako so v odeji nastali kaki madeži, zlasti mastni madeži, jih odstrani z bencinom. To je, s plateno kepico, namočeno v bencinu, zdrgni madež, pri čemer krpico večkrat menjaj, nato pa zabriši dobro še s suho krpo. Osnaženo odejo daj potem prezračiti. Če je odeja polita z vodo, ostane od tega madež, ki se ne da odpraviti. Zato treba varovati odeje pred dežjem, kadar smo jih obesili ven na zrak.

Tudi z rjuhami, ki jih imamo pripete ali prišite na odeje, je treba pri pranju malo drugače ravnati nego po navadi z rjuhami. Tako rjuho moraš, preden jo namočiš v mrzli vodi, najprej dobro iztrepati, zakaj blago odeje je po navadi volneno, ki pušča dlačice na prišiti ali pripeti rjuhi. Če torej tako rjuho takoj namočiš v topli vodi, dobi lahko barvo od rdečih dlačic in postane lisasta. Take lise pa je potem težko spraviti iz rjuhe.

Pri odejeh je treba večkrat tudi pregledati šive. Če se je pričel kak šiv parati, ga je treba takoj zašiti, da tako preprečimo nadaljnje trganje in zrbljavanje odeje.

Za kuhinjo

Krompir s sirom. Skuhaj v oblicah kilo krompirja, ga olup in zreži na ploščice ter deni v kozo. V loncu pa zmešaj liter mleka, dve jajci, 10 dek sira (parmezana), ki si ga naribala na ribežnu, in malo še posoli. To mešanico zlij na krompir, na vrh pa nareži dve žlici sirovega masla in daj v pečico, da se lepo rumeno zapeče. Tak krompir je pripraven za večerjo s solato zraven.

Kislo zelje s telečjo glavo. Na precej masti zarumeni eno drobno zrezano čebulo, prideni tričetrt kile kislega zelja (če je zelje močno kislo, ga poprej preperi v mlačni vodi), osoli, prilij čašo belega vina, dve žlici paradižnikove mežge in tako pokrito duši. Večkrat premešaj! Pol telečje glave pa skuha v vodi kakor za juho, a brez zelenjave, samo malo osoli. Ko je kuhano, odcedi juho (to juho lahko porabiš drugi dan za zalivanje kake prikuhe) in zalij z malo čašo belega vina, na kar pusti pokrito četrte ure, da se glava z vinom duši (tensta). Ko je oboje gotovo, naloži zelje v skledo, glavo pa razkosaj in položi po zelju. Daj na mizo s krompirjem.

Orehove pogačice. Od 21 dek moke, dveh rumenjakov, 5 dek sladkorja, soka in naribane lupinice od pol limone in 16 dek surovega masla, ugneti testo, ga razvaljaj za nožev hrbet na debelo, izreži z obodcem za krofe ter speci na pomazani pekači. Ko so svetlorumeno zapečeni, jih s pekačo vred deni na mizo in jih takole nadevaj: Stolci iz dveh beljakov čvrst sneg in mu primešaj 6 dek sladkorja in 10 dek zmletih orehov. Vsako pogačico namaži najprej s kako mežgo, nato pa deni na vrh še orehov nadev. Postavi za tem samo še toliko časa v pečico, da se nadev malo osuši.

Praktični nasveti

Limone se ohranijo dalje časa sveže, ako jih položimo v suho žaganje.

Srebrne predmete osnažimo najbolje z volnenim krpo, namočeno v vodi, ki smo ji primešali magnezije. Nato treba umiti srebrni predmet še z milom in vodo.

Ako ti teče kri iz nosa, si deni mrzle obkladke na čelo in tilnik in bodi nekaj časa čisto miren. Ako kdo tu in tam krvavi iz nosa, to še ni nič huđega; če se pa to le pregosto dogaja, je znak slabokrvnosti in je treba vprašati zdravnika za svet.

ZANIMIVOSTI

Obisk pri pračloveku na Olševi

Gotovo šte že čitali kaj o prof. Brodarju, ki koplje v skalni duplini, tako zvaní Potočki zijalki na gori Olševi nad Sv. Duhom v Solčavskih planinah, kjer je našel v zemskih plasteh razno orodje pračloveka. Obiščimo torej to hišo pračloveka in oglejmo si, kako je živel naš davni prednik.

Splošno dokazano je danes, da je naša zemlja stara mnogo milijonov let. Marsikdo je že naletel v laporju ali v premogu na odtise listov, čudnih žuželk in drugih živali. Tudi vse to je živeło pred milijoni let. Sledovi in ostanki človeka pa se najdejo v primeri s temi ostanki zelo pozno, komaj nekaj desetstisočletij nas loči od tiste ure, ko je nastopil prvi človek na naši zemlji. Redki so ti znaki in ostanki ter je zato zelo pomembno, da se nahaja tudi v Sloveniji dom pračloveka.

Kakor delimo človeško življenje v otroško, detinsko, mladeniško, moško in stárostno dobo, delimo tudi življenje naše zemlje v več dob, ki

obsega vsaka milijone let. Zemlja je bila v prvih dobah zelo vroča in niso mogle živeti na nji nikake živali ali rastline. Takrat se je zemlja skorja gnetla, nastajala so gorovja in izginjala. Čim pa se je skorja ohlajala, že opazimo prve rastline in prve živali, ki so imele prav enostavne oblike. Razvitejše rastline in živali srečamo šele v dobi premoga in apnenca.

Človek je nastopil na zemlji šele, ko so bili dani vsi pogoji za njegovo življenje. To dobo imenujemo kameneno dobo. Bujni pašniki so dajali zverem bogato hrano, od njih mesa je živel pračlovek srečno v večni pomladi. Nastopili pa so v razdobjih več tisoč let silni vremenski preobrati, ki so pokrili ogromne površine zemlje z debelim ledom, to je tako zvana ledena doba. Človek se je zavijal v kože divjačine in se naselil v varnih skalnih duplinah. Potreba in naključje sta mu odkrila ogenj, ki ga je napravil z drgnjenjem dveh suhih kosov lesa, kakor ga delajo še danes divja plemena otočij Južnega morja. Ogenj je služil pračloveku le za toploto. Bil je pračlovek lovec in se je hranil, kakor pričajo najdbe, le s sirovim mesom. Največ je lovil jamskega medveda, silno zverino, visoko nad poldrugi meter, dolgo dobre tri metre. Ubijal jo je z gorjačami. Poznal ni nobene kovine, ne sekire, ne loka, ne noža in ne posode. Vse njegove orodje je bilo iz zglajenih okroglih koničastih kosti, dolgih 5 do 20 cm. Da jih je lažje držal v roki, jih je vtikal v kose votlih kosti, ki jih je prof. Brodar našel z zalomljenimi konci. Zgladil je pračlovek to svoje orodje z ostrimi konci črnega kremenca, ki so se tudi našli na kurišču. S takimi koščeniimi klini je paral svoj plen in ga deval iz kože, iz katerih si je šival s živalskimi kitami oblačila. Šivanke z ušesi še ni poznal. Za šivanje mu je služila votla ptičja koščica, na enem koncu priostrena. To šivanko je vbadal v kožo in porival skozi votlino posušeno kito. Kakor kažejo različne plasti v Potočki zijalki, kjer se najdejo kurišča in orodja, je služila ta duplina, ki je dolga čez 100 metrov, visoka nad 4 metre, gotovo več tisoč let za bivališče pračloveškemu rodu.

Izkopavanja so se šele začela. Prof. Brodar se nadeja, da se mu bo posrečilo dobiti v Potočki zijalki tudi okostje pračloveka samega, kar bi pomenilo važno pridobitev, ki bi mnogo pripomogla k pojasnitvi prvih početkov človeštva. Stroški za nadaljnje izkopavanje bodo ogromni in je treba, da vsak po svojih močeh podpre prizadevanje gospoda profesorja. Dobro bi bilo, če bi se javili požrtvovalni delavci za kuluk, da bi šlo delo hitreje izpod rok. Kdor hoče kaj pripomoči, naj se obrne na Muzejsko društvo v Celju, ki je lastnik te hiše pračloveka.

× **Devet let so ga iskali.** Pustolovca, katerega je iskala policija v Evropi in Ameriki devet let, je končno izsledila in aretirala nemška policija v Bonnu. Gre za zloglasnega Leona de Brusa, ki je uganjal od leta 1921. v raznih evropskih in ameriških državah pretkana sleparstva. Pri njem so našli deset potnih listov na razna izmišljena imena. Aretirati ga je pomagal bančni detektiv, ki je sleparja sedem let zaman zasledoval. Med vojno je bil Brus kot francoski vojak ujet in v Nemčiji se je pečal z vohunstvom. Po vojni pa se je preživljal le s sleparstvi.

× **Smrt pobira one, ki so odkopavali Tutankhamnov grob.** V petek je izvršil v Londonu samomor 77letni lord Westbery, oče raziskovalca, ki je odkopaval Tutankhamnovo grobnico v Egiptu. Skočil je s sedmega nadstropja svoje hiše in obležal na cesti mrtev. Njegov sin je umrl nenadoma lani ob koncu novembra. Njegov oče, ki je bil že dolgo bolehen, je prijateljem izjavil, da je zelo duševno potr, kajti Tutankhamnov grob zadene vsakega, kdor se ga je dotaknil. Lord Westbery je namreč dobil od svojega sina več dragocenih predmetov iz Tutankhamnove grobnice. Pravi vzrok lordovega samomora je pa najbrž žalost nad izgubo sina. Lordovega sina so našli lani v novembru v Londonu na domu mrtvega v postelji, čeprav je legel

k počitku v najboljšem razpoloženju. Pravega vzroka njegove smrti niso mogli ugotoviti. S samomorom starega lorda je doseglo število žrtve Tutankhamnove grobnice devetnajst. Zda so mrtvi že vsi, ki so prisostvovali otvoritvi grobnice in se udeležili prvih odkopavanj, kakor tudi vsi oni, ki so posetili grobnico neposredno po otvoritvi.

Listnica uredništva

Okroglo. Žal, ne moremo priobčiti, ker ne vemo, ali je resnično.

Ulake nad Cerknico. Žal, ni v skladu s paragrafi.

Sv. Štefan pri Šmarju. Zelo huda zadeva, ki bi imela opravka s paragrafi.

Spodnja Voličina. Smo že v zadnji številki objavili izjavi po Vaši želji. Namenoma nečemo delati nikomur krivice!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ura.

Janez pride pozno domov.

«Koliko je ura?» vpraša osorno žena.

«Šele deset, dragica,» se laže Janez.

V tem trenutku bije ura eno.

«Poglej, Janez, kako si se zlagal! Ali neliš ure? Pravkar je bila eno.»

«Saj mora samo enkrat udariti. Ničle vendar ne more zraven biti,» se je odrezal Janez.

Po ameriško.

»Nimate pojma, kakšno neznansko blato je bilo, ko sem bil na gališki fronti,» se je bahal mož, ki se je udeležil svetovne vojne. «Nekoč smo korakali skozi vas in vojaki so se pogrezali do trebuha v blato.»

Vsi so se čudili; Američan, ki se je mudil na obisku v domači vasi, se je porogljivo smejal in rekel: «To ni nič; pri nas v Ameriki je še čisto drugačno blato! Nekoč sem prišel v neko vas in zagledal sredi vasi moško glavo, ki je molela iz blata. »Ubožec, sem rekel, »kako globoko stojiš v blatu?« »Saj ne stojim, je odvrnil mož; jaz sploh ne stojim, temveč sedim.« »Kaj, sedite? Na čem pa sedite?« sem se začudil. »Na kozlu kočije, ki se je s konjem vred pogreznila v blato,« je dejal možak.»

Nima tako slabega poklica.

Neki profesor najde svojega bivšega sošolca v slabem hotelu kot natakara.

«Kako pa si prišel do tega slabega poklica?» ga je vprašal.

«Tako slab poklic to že ne bo,» je odgovoril natakara; «jaz ne obedujem v tako slabem hotelu kakor ti...»

Zamenjava.

Gospod Žagar se je primajal pozno zvečer iz gostilne do hišnih vrat. Ko hoče odpreti vrata, ga nagovori dobrovoljček, ki je prišel mimo: «S tem pa ne boste odprli vrat. To, kar imate v rokah, je vendar cigara!»

«Sapralot!» se zjezi gospod Žagar. «Gotovo sem se zmotil in pomotoma pokadil ključ namesto cigare.»

Nadebuden sinček.

Mati: «Janko, povedala bom očetu, kako si zloben!»

Janko: «Oče ima res prav, kadar trdi, da ženske ne morejo ničesar zamolčati.»

Pri fotografu.

Fotograf: «Ako želite, gospod, da vam napravim lepo sliko, morate napraviti vesel obraz.»

Mož: «Tako, tako.» (K ženi obrnjen): «Prosimo te, žena, pojdi ven, da se bom lahko smejal...»

Na sejmu.

Ribničan prodaja na sejmu žlice. Sejem je zelo slab. Pride mimo prijatelj in ga vpraša: «Kako ti gre?» «Kakor bolniku. Vsako uro eno žlico,» mu odgovori šaljivi Ribničan.

Porednež.

Soseda: «Moj mož strašno slabo sliši. Čuje ko-
maj polovico tega, kar mu povem.»

Sosed: «Kakšna sreča zanj!»

Dobil je stavo.

Janko pride domov z raztrganimi hlačami,
modrimi bunkami in krvavečim nosom. Na oče-
tovo vprašanje, kaj se mu je pripetilo, je odgovo-
ril: «Stavil sem s Tončkom, da me ne prinese na
vrh lestve — in sem dobil stavol!»

Hrastov mah

češminjevo, koreninsko in palčno lubje v vsaki
množini kupuje in plača najvišje cene

R. Luckmann, Ljubljana
Ahacljeva cesta št. 10 17

**Bodite
oprezni**

pri nakupu nove obleke in zahtevajte pred tem
od trgovskega doma Stermečki v Celju z dopis-
nico na ogled vzorce sukna, ševjota in kamgarna
za moške obleke, krasne volnene tkanine za ženske
plašče in obleke, svile, delena, etamina, šifona,
batista, platna in vse ostale manufakture za obleke
in perilo. Naročila preko 500 Din se pošiljajo
poštne prosto. Cenik z več tisoč slikami na
zahtevo popolnoma brezplačno. 75 a

Trgovski dom R. STERMEČKI, Celje št. 97
Dravska banovina

**Zahteva te prezračni
CENIK**

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99[—]

zletno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120[—]

zletno jamstvo. 243

R. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

**Ako me pritisne
revmatizem**

ako me začne po telesu trgati in žgati, ali me
po kakem prehladu boljijo zobje, grlo in glava
— tedaj vedno najdem pomoč v krepki masazi
s Fellerjevim prijetno dišečim Elsaflu dom!
Tudi notranje nekoliko kapljic na sladkorju
proti slabosti, bolečinam in krčem v želodcu —
večkrat čudovito pomaga!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno
sredstvo in kosmetikum, stane v lekarnah in
vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleni-
čica Din 6[—], dvojna steklenica Din 9[—], spe-
cijalna steklenica Din 26[—]. Po pošti najmanj
za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar,
Stubica Donja, Elsatrg 360.

Danes vedo tudi otroci

da je čistoča temelj zdravja. Kot
njihove mamice, tako vedo tudi
oni, da je najkrajša in najuspeš-
nejša pot do snage, dosledno
pranje s pravim terpeninovim
miлом Gazela.

GAZELA MILO

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda
1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila.
Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Službo dobi

Po vseh krajih iščemo moške in ženske, ki imajo
svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek do 250 Din.
Prijavite se: «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/l.
in priložite znamko za odgovor. 30

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wöfling, urar,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 40

Na prodaj

več je posestvo blizu glavne ceste Št. III, 23 oralov
(največ njive, sadonos, vinograd), gosposka hiša, več
sob, nova viničarija, ves inventar. Pojasnila daje lastnik
Karel Lotz, železninar, Maribor. 74

Kaj pišejo o Rio-Balzamu?

«Uspeh na bradavicah zelo dober,» piše g. Ignac
Starc, Goriča vas 8, p. Ribnica. «Proti kurjim očesom
in trdi koži mi je edino Rio-Balzam pomagal, zato ga
vsakomur toplo priporočam», piše gospa V. Sedej, Ljub-
ljana, Krakovska ulica 19. — Lonček 10 Din (predpla-
čilo), 18 Din pa po povzetju, pošlje: R. Cotič, Ljub-
ljana VII, Kamniška cesta 10/a. 78

Kovaškega vajenca

sprejme takoj Tone Hafner, kovač, Stara Loka št. 89,
p. Škofja Loka. 79

Hiša z vrtom

89
v Leskovcu pri Krškem št. 81, ob prometni cesti,
se takoj proda. Ponudbe na: Šinkovec, Grosuplje.

Iščem

preprosto, pridno in pošteno kmetsko dekle, staro nad
20 let, vajeno vseh domačih del in del na vrtu k mali
družini (trgovcu) na deželi. — Naslov pove uprava
«Domovine». 91

Kovačil

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam
nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46,
telefon št. 2820. 90

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani krepča oslabele,
malokrvne, odrasle in otroke. 98

Soferska šola

Gojko Pipenbacher, Gosposvetska cesta 12. Zahtevajte
pojasnila. 98

Čevljarskega vajenca

iščem, hrana in stanovanje v hiši. A. Lampič, Št. Vid 68
nad Ljubljano. 101

Gospodinje, pozor!

Če hočete varčevati, kupujte samo «SLADA» žitno
kavo, ki ima nagradne listke, na podlagi katerih dobite
čisto zastoj predpasnike, brisače itd. 100

Hlapec ali kravar

oženjen, ki se razume na živinorejo in poljedelstvo,
žena pa na prašičerejo in molžo, dobi službo pri
«Ribič», Bistra, p. Borovnica. 105

Majhno posestvo

1 ali 2 orala zemlje, iščem v najem. Naslov pove uprava
«Domovine». 99

Iščem vajenca,

ki ima vsaj dva razreda meščanske šole, veselje do
trgovine z železnino, dvokolesi in šivalnimi stroji.
Oskrba v hiši. Venčeslav Vilar, Ljutomer. 97

Krojaško obrt

z vso opremo, v prometnem kraju mariborske oblasti,
pol ure od železnice, oddam takoj. Zelo pripravno za
začetnika. — Naslov pove uprava «Domovine». 106

Krojači, šivilje in nešivilje!

Ne zamudite ugodne prilike, priučiti se še pred se-
zono novih krojev, brez katerih vam bo nemogoče delati
pomladansko garderobo. Posetil bom dunajski vele-
sejem in si ogledal dunajske modele, ki jih bom tudi
poučeval. Pričetek 1. marca. Siromašnejšim popust.
Generalno zastopstvo modnih listov. Krojno učilišče,
Ljubljana, Stari trg 19. Zahtevajte prospekte. Oskrba
na željo v zavodu. 107

Samo 49 Din

St. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3letno jamstvo. — St. 105, ista, 19 cm visoka, **Din 64-20**. — St. 106, ista z radijskimi kazalci in urnikom, **Din 76**. — St. 120, kovinska žepna ura z dobrim kolesjem, pooljena in regulirana, 3letno jamstvo, **Din 44**. — St. 121, ista z radijskim urnikom in kazalci, **Din 58**.

Katalog gratis in franko!

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici

Odlona glasbila direktno iz tovarne
Zahtevajte brezplačni cenik od največje razpošiljalne tv. glasbil

MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

podr. MARIBOR št. B-104.
Violine od 95 Din, Tamburice od 98 Din, Mandoline od 136 Din, Trombe od 505 Din, Gramofoni od 345 Din, Ročne harmonike od 65 Din dalje

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke.

TRIBUNA "F. B. L.", tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta šte. 4.

L. Mikuž
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI
NA MALO NA VELIKO
Ustanovljeno 1839 59 Telefon 2282

Prima gonilna jermena
in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri trdki
CADEZ & RUCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35
77

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno
MASTIN

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, poseba klavne živine. Jasen dokaz neprocnljive vrednosti Mastina so brezštevila zabvalna pisma! Cena 5 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža). Ljubljana 66.

Križa v stroki platnene robe na Češkem me sil, da nakupičene založbe tega blaga poceni oddam. Oddam torej

4000 platnenih rjuh brez šiva le prvovrstne 1^a kakovosti, gar. platno, snežnobelo, za nevestine opreme kakor tudi za vsako gospodinjstvo, 140 x 225 cm velike 1 kos 70 Din. 150 x 225 cm velike 1 kos 80 Din.

Najmanjši odjem šest kosov po poštnem povzetju. Pošilja se s plačano tovornino nezačarinjeno, vendar je carina za platno malenkostna.

ANTON MARŠIK, tkalnica platna, Praga XII, poštni predal 140. 99

Kuhinjsko posodo in vse gospodinjске in gospodarske potrebščine nudi najceneje trdka 52
BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino, LJUBLJANA

Barve, lake, f. mrež in drugo nudi najbolje in najceneje
„LUSTRA“ V. LAZNIK, Ljubljana
Gospodarska c. 12 (poleg restav. Novi Svet) 41

Ceški semenski oves
in vsa poljska in vrtna semena nudi najceneje
Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Najceneje
se oblečete, ako kupujete narejene moške in deške obleke domačega izdelka pri

JOSIP OLUP, Ljubljana, Stari trg 2
ki ima v zalogi tudi sukno in hlače vino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. 80

Modroce
vrhne, iz la afrika, močno blago, Din 240, mreže, posteljne odeje, žimo, cvilih kupite najceneje pri
Rudolf Sever, Marijin trg 2 v Ljubljani.

Hiša
z vrtom št. 81 v Leskovcu pri Krškem se takoj ceno proda. Ponudbe sprejema Šinkovec, Grosuplje.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice javlja, da bo prodajala na prostovoljni javni dražbi

v četrtek dne 27. februarja t. l. zemljiške parcele bivšega posestva Jos. Kuralta.
Sestanek ob devetih pri Gasilskem domu v Domžalah.

RADIO

67 Samo pri

Aparati te trdke ne potrebujejo nikakih baterij, so najcenejši in najboljši.

TONE POLJŠAK, RADIOTEHNIKA
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 5.

Hočete li se Vasega **revmatizma, gihta** osvoboditi?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, otekline členkov, pobabljenе noge in roke, zbadanje, trganje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so večjih posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi bolezen vedno bolj in bolj napredovala.

JAZ VAM NUDIM

zdravilno pijačo, ki Vam razkroja sečno kislino, pomaga pri prebavi in čiščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak zdravilo, ki ga je dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva.

Vsak emu pošljem brezplačno poskušnjo!

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franko eno steklenico za poskušnjo obnem z navodilom in poučno razpravo. Takoj se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju. 69

August Märzke, Berlin — Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt. 21.